

ΦΙΛΟΤΕΧΝΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΕΤ.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1927

(ΑΝΗΚΕΙ ΣΤΟΝ Κ^Θ Γ. ΖΗΡΙΝΗ)

ΔΕΛΦΟΙ

Κ ΜΑΛΑΡΑ

ΤΕΥΧΟΣ ΣΤ΄
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1927

ΟΙ ΑΓΑΠΕΣ ΤΟΥ ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗ :

I

Έτσι μιὰ τύχη σ' ἔφερε σατανικὰ κι' ὄραϊα.
Μὲ θεμασμένα δάχτυλα, σὰν πῆλινο ἀμφορέα
σὲ πῆρα, κ' αἱματόστομο τὸ πάθος μου γεράκι
ρούφηξ' ἐκεῖ τῆς ἡδονῆς τὸ πιὸ γλυκὸ φαρμάκι.
"Ὡ στέρφα, ὦ τῆς μονάροχισας ζωῆς μεγάλη ἀρνήτρα !
Σὰν πυρωμένο ἀλχημικὸ χυτήρι σου εἶναι ἡ μήτρα
κι' ὡς ἀναφες τὸ κάροβυνο τῆς δυνάμης μου, ὦ Φρύνη,
τὸ μαῦρο πόθο μου ἄλλαξες σὲ φλογερὸ ρουμπίνι
πὸν τῆς Ἰδέας τὸ μέτωπο σὰν ἥλιος θὰ φωτίσει.
Καὶ βάλθηκα τῆ σαρκικῆ κατάρα σου νὰ λύσει
ἡ μύρη Σολομωνικὴ πὸν ἔχω στ' ἀδρά μου χάρδια.
Σκαμένα μὲ τὰ δόντια μου στὴ σάρκα σου πηγάρδια,
καὶ τὰ φιλιὰ μου ἀγγίζανε τὸ πιὸ βαθύ σου τὸ εἶναι.
Τ' εἶναι, γιὰ ἐμὲ τὸν πλαστοουργὸ τῶν ἀδυνάτων, τ' εἶνε
τὸ μῖσος πὸν ἔχυσε ἡ ζωὴ στὶς φλέβες σου ; μιὰ νίκη !
Σὰ Μέδουσα τῆς ἡδονῆς θὰ κάνω ἐγὼ τὴ φρίκη
καὶ μπρὸς τῆς θὰ πετρώσουνε κ' οἱ νόμοι πὸν βαραίνουν
τὴ σκλαβωμένη φύση σου. Μιὰ πίστη ! κι' ἄς διαβαίνουν
οἱ μέρες πὸν κοιλοπονοῦν τὸ ἀλόγιστο μυστήριον . . .
"Ὅταν ὁ πόθος μου τραφεῖ καὶ γίνῃ μεγαθήριον,
κι' ὅταν ἡ σάρκα σου ὑψωθῇ πρὸς τὸ ἀγνωστο νικῆτρα,
τότε θὰ ρίζεις, ὦ τραχεῖά τῆς τρικυμίας γεννήτρα,
τὸν ὑπερένδοξο καρπὸ μέσα στὸ φῶς τῆς μέρας—

Καὶ θάναι ὁ γιός μου, ὁ γκορεμιστής, ἰσόθευ ἓνα τέρας.

II.

"Όταν βουτάω στις σάγκες σου τὸ βάρος τοῦ κορμιτοῦ μου,
τότε ψηλών' ἢ κρίση μου πρὸς τὴ δική μου ἀλήθεια.
Εἶναι ἢ στιγμή π' ὅσο πλατιά τόσο βαθιά στὰ στήθια
ριζοβολοῦν τὰ πλάσματα τοῦ φαύλου λογισμοῦ μου.

Νοιώθω σὰ φλόγα ὀρθόκορμη τὴ δίψα τοῦ κορμάτου
κι' ἀπ' τῆς ζωντάνιας τὴν ὀρμητὴ γρυκᾶω μιὰν ἱαχὴ
καθάρια νὰ πυργώνεται πρὸς τὴν ἀποδοχὴ
τοῦ κάποιου π' ὄνειρεύτηκα δίχως σωσμὸ θανάτου.

Κ' ἔτσι θαρρῶ, ἀπιθώνοντας στὰ στήθια σου τὸ χέρι,
πὺς μέσα σὲ μια τρίσβαθι κι' ἀψόσαρκε πληγὴ
βουτάω τὸ μαυρομάνικο τῆς σωτηρίας μαχαίρι,
καὶ τὴν καρδιά σου ὀργώνοντας σκοτώνω ἐγὼ τὴ Γῆ...

III.

*Επινα, σάμπως νάπινα τῆς ἠθικῆς τὸ δάκρυ
μὲς σὲ ποτήρι ἀπὸ σαρόδονχο αἱματένιο.
Στὴ συνεφιά τὴν πύρινη ποὺ ἔξκοβε τὰ μάκρη
τοῦ λογισμοῦ, ἓνα παίξιμο ματιοῦ, σὰν ἀστερένιο

σπίθισμα, θαμποθύμιζε τὴ γυλανὴ μορφὴ μου.
Κ' εἶτανε τόσον ἀγανὴ τῶν μισιδιῶν ἢ ὕψη
ποὺ τῆς ψυχῆς μου θάταν ἡ μορφὴ,
γιατὶ ἔτσι φεύγει μου ἡ ψυχὴ σὰν πέσει τὸ κορμί μου.

Κατόπι ὁ γῆλιος ἀστραψε στοὺς οὐρανοὺς μου κι' εἶδα
τοὺς λογισμοὺς μου σὰ φαιδρὰ τῶν Ἡλυσίων ρυάκια,
καὶ πῆρ' ἀπὸ τὴν κόλαση μιὰ παραδείσια ἐλπίδα
γαλιζία, σὰν τὸ διάβα μου στὰ πορνικὰ σοκάκια.

*Ὡστόσο, μὴλιν βρέθηκα στὸ ἀλάβαστρο πυργί
κάποιος θυσίας κι' ἔκραξα τὸ Ναζωραῖο: ἔταίρε!
ἔνοιωσα πάλι πὺς πατῶ τῆς ἁμαρτίας τὴ γῆ,
γιατὶ ἔφυγα δίχως νὰ πῶ τοῦ λυτρωμοῦ τὸ χαῖρε.

IV.

Γαλιζία δροσανγὴ σ' ὑπέργειες χῶρες,
πὺς νὰ σὲ πῶ; ἀρετὴ; Παρηγορήτρα
σὰν Παναγιά, στητὴ πέρ' ἀπ' τίς ὥρες

σὲ νοσταλγεῖ ἡ ψυχὴ μου ἢ καταλύτρα.
"Ἄς μοῦ δοθεῖ ταχιά νὰ σ' ἀντικρύσει
βαστώνοντας τῆς γαλήνης μου τὰ λύτρα.

Στὴν ἔξω ἀγάπη ἂν πλανηθεῖ ἢ βυθίσει
στὴν ἄβαθι τοῦ ἐγὼ μου ἀπελπισία,
ἀνήμπορ' ἢ ματιὰ μου νὰ γεμίσει

ἀπ' τὴ νοητὴ τῆς ὑπαρξῆς σου οὐσία.
Καὶ μαρτυρεῖ ποθώντας σε, ἀχερούσια
τοῦ θρήνου ταξιδεύτρα ἢ φαντασία.

Στὸ φῶς σου νὰ μὲ λούσεις, ὑπερούσια,
ποθῶ. Μὰ ποῦ νὰ βρῶ στὰ στήθια τόσο
τὴ φλέβα τοῦ καλοῦ βαθειὰ καὶ πλούσια;

Μὲς στὸ σκοτάδι μου σκυφτὸς θ' ἀπλώσω
τὴν πιὸ λευκὴ σιωπὴ, κι' ὦ φωτοπλάστρα,
δέξου πρὸς σὲ τὰ χέρια μου νὰ ὑψώσω,

ὡς ἢ νυχτιὰ τὰ δέντρα τῆς πρὸς τ' ἄστρα.

V

*Ἀλύγιστο καὶ πένθιμο σὰν ἄλυτη κατάρα
καὶ στεῖρο — κ' εἶμ' ἐγὼ τὸ κυπαρίσσι.
Φτεροκοπῶν οἱ κόρακες, μαῦροι παλμοί, κι' ὁ πόνο
πῆρε στρυγγόηχες τίς κλαγγές γιὰ νὰ βογγήσει.

Μὲς τὴ χροσὴ τῶν οὐρανῶν χαρὰ στηλὸν' ὀλόρηθι
τὴ συλλογὴ τοῦ πρόσκαιρου, στὴν ὕψη μου, βαρεία.
Μονάχα σ' ἀγκυλιάσματα σπαραχτικὰ μαντεῖω
τὴ ζῆση, μὲ τὴ δράκαινα τὴν ἀνεμοκαριδιά.

*Ανεμικὲς κ' οἱ ἀγάπες μου, καὶ ζεῖτε κατελάνες
στοῦ μελανοῦ μου ὀρίζοντα τὰ κάστρα.
Κι' ὅταν χυμᾶτε, πάντα ἐγὼ, γαλήνιος, κατεβάζω
μὲς στὰ δαρμένα σας μαλλιά τῶν οὐρανῶν μου τ' ἄστρα.

*Ὅταν χυμᾶτε — ὅταν χυμᾶ καὶ γέρον' ἢ κάθε μιὰ
πρὸς μιὰ κυρίαρχη γραμμὴ τὴ μαύρη ἀλυγισία μου,
νοιώθω τὰ ὄνειρατα σκοποὺς κ' ἢ σκέψη μου τραβᾶ,
πρὸς ὀρισμένα μάκρητα τὴν ξυπνοφαντασιά μου.

Μὰ ὅταν χυμᾶτε ἄλλες μαζύ, βουτάω στὴν πιὸ βαθειὰ
τὴν ἀρμονία — τὴν ἄρρυθμη — καὶ οἰγαδεύω ὁ πλάνος.
"Ὀνειρα, ιδέες καὶ λογισμοί, μιὰ φλόγα! καὶ σκιροῦνε
σὰ φοῦντες αἱματόχρωμες στὰ ἱπποτικό μου κράνος...

(Ἀπὸ τὴν ἀνέκδοτη συλλογὴ:
ὁ ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗΣ.)

ΟΜΗΡΟΣ ΜΠΕΚΕΣ

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΣΤΗ ΜΟΣΧΑ

I.—ΑΘΕΟΣ.

Λιγνός, άσκητικός, κοκινόγενής, τὸ γραφείο του γιομάτο καρικοτούρες : Καλολόγροι με τρίδιπλη κοιλιὰ πὸν τὴν ἀνεβαστοῦν ἀγγελάκια, ὁ Θεὸς παχύς, ροδοκόκκινος, με μπαμπέτες — σὰν τὸν «Πωλοῦντα τοῖς μετρητοῖς» — ξυλογραφίες, σκίτσα, ἀποκόμματα ἀπὸ γελοιογραφικὲς ἐφημερίδες, σύγχυση στὶς τέσσερις τόσο διαφορετικὲς ἔννοιες : Κλήρος, Ἐκκλησία, Ἐρησκέια καὶ Πίστη.

Εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀθεϊστικῆς προπαγάνδας. Τὸν ρωτῶ :

— Ἀναγνωρίζετε πὼς ὑπάρχουν ὄρια τῆς ἀνθρώπινης διάνοιας ; Κ' ἐπομένως ὄρια τῆς Ἐπιστήμης ; Ἡ μήπως ἡ Ἐπιστήμη μπορεῖ νὰ κρίνει με ἀπόλυτο κῦρος ὄχι μονάχα τὶς σχέσεις τῶν φαινομένων, ἀλλὰ κ' ἂν ὑπάρχει ἡ ὄχι πίσω ἀπὸ τὰ φαινόμενα αὐτὸ πὸν οἱ φιλόσοφοι ὀνομάζουν «Ὀντως Ὀν» ;

— Ὅρια στὴν Ἐπιστήμη, λέει ὁ Μάρξ, δὲν ὑπάρχουν. Ἡ Ἐπιστήμη με ἀπόλυτο κῦρος μπορεῖ νὰ κρίνει καὶ τὰ φαινόμενα, ὅπως λέτε, καὶ τὴν οὐσία. Θέτει νόμους ἀσφαλτοῦς.

— Οἱ φυσικοὶ νόμοι κ' οἱ κοινωνικοὶ ἔχουν τὴν ἴδια ἀκρίβεια ;

— Βεβαίωτατα.

— Μποροῦμε νὰ προῖδομε μιὰν ἔκλειψη τοῦ ἡλίου με ἀκρίβεια δευτερόλεπτου ; Μποροῦμε με τὴν ἴδια ἀκρίβεια νὰ προβλέψομε καὶ πὼς θάναί ἡ ρουϊκὴ πραγματικότητα μετὰ τρία χρόνια ;

— Ἐνας ἀνώτερος ἐπιστημονικὸς νοῦς θάξερε. Ὁ Μάρξ.

— Ὁ Μάρξ προεῖπε πὼς ἡ Ἐπανάσταση τοῦ Προλεταριάτου θὰ ἐκτραγεῖ στὴ χώρα πὸν εἶναι περισσότερο βιομηχανικὰ προοδευμένη. Κ' ἐξεργάγηκε στὴ Ρουσία.

— Πῶς τὸ λέει αὐτό ;

— Στὸ τὰδε κεφάλαιο.

— Ἐγὼ ἔχω ἄλλη ἔκδοσης.

II.—ΠΑΠΑΣ :

Εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ μορφωμένους παλιὸς κληρικοὺς τῆς Ρουσίας. Καλο-

θρεμένος, λιπαρός. Τα μάγουλά του διατηροῦν τὴν αἴγλη τῆς παλιῆς κουζίνας. Τὸ δωμάτιό του εἶναι γιομάτο Χριστοῦς, ὄλο πάθος καὶ ρομαντικὴ γλύκα καλοβαμένοι, καλοχτενισμένοι, ροδοκόκκιοι. Οἱ Παναγιές ἀπάνου ἀπὸ τὸ κρεβάτι του κλαίνε, καὶ δὲν βαρύτερες γούνες κρέμονται στὰ καρφιά τῆς πόρτας. Ζεστασιά, κάρωση ἐλαφρὴ, τὸ σαμβόρι βράζει κ' οἱ ἄτμοι θαμπώνουν τὴ μικρὴ, παπιδιστικὴ κρεβατοκάμαρα.

— Ἡ Ἐκκλησία πέρασε πολὺν δυσκολότερους καιροῦς, μοῦ λέει σηκώνοντας πρὸς τὸ σαμβόρι τὰ παχουλά του χέρια. Μὰ τὰντα θριάμβευσε.

— Δὲν κάνει καμμιά προσπάθεια νὰ προσαρμοστεῖ ἡ Ἐκκλησία με τὴ σημερινὴ πραγματικότητα ;

— Πὼς ; ! Ἐχομε ἰδρύσει ἕνα Σύλλογο. Ἐξηγῶ τὸ Ἐθαγγέλιο καὶ βρισκομε ἐργασία — κεντήματα, ἀσπρόρουχα, κοπανέλια — στὶς φτωχὲς γυναῖκες. Κάθε Κυριακὴ πίνομε ὄλο μαζί τὸ τσάι.

— Ἐνοῶ μιὰν ἐσωτερικὴν προσπάθεια ν' ἀναγεννηθεῖ ἡ Ἐκκλησία. Νὰ δοθεῖ μιὰ νέα συγχρονισμένη ἔννοια στὰ χριστιανικὰ δόγματα. Νὰ βρεῖ ἡ Ἐρησκέια τὴ νέα μορφή γιὰ νὰ γίνει προσιτὴ κ' ἀγαπητὴ στὸ σημερινὸν ἐργάτη καὶ νὰ μερῶσει τὶς νέες μας φοβερὲς ἀγωνίες.

Θύμωσε, πειράχτηκε Πῆρε τὴν ἀναπνοὴ του βαθιά, τρούμπαρε ἀέρα, φύσηξε δὺο τρεῖς φορές κ' εἶπε :

— Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ ἐξελλίσσεται καὶ ν' ἀλλάζει. Οἱ ἄνθρωποι ἠφείλουν νὰ προσαρμοζονται στὴν Ἐκκλησία, ὄχι ἡ Ἐκκλησία στοὺς ἄνθρώπους. Αὐτὰ πὸν λέτε εἶνε θεωρίες τοῦ Μάρξ. Τοῦ Ἀντίχριστου!

Ξεσκέπασε τὸ σαμβόρι κ' ἀνέβηκαν σὰ θυμίαμα μπροστὰ στοὺς Χριστοῦς πὸν καλοθρεμένοι χαμογελοῦσαν, οἱ εὐωδάτοι ἄτμοι τοῦ τσαγιοῦ. Χαμογέλασε καὶ στρέφοντας ἀρχοντικὰ τὸ κεφάλι πρὸς τὴν θύρα :

— Ἀνιούσκα, εἶπε, φέρε, παιδί μου, τὶς φλυτζάνες.

III.—ΠΑΛΙΟΣ ΑΡΧΟΝΤΑΣ :

Μὲ κάλεσε σπίτι του, ὅπου εἶχε ἀκόμα μιὰ μικρὴ συλλογὴ φαρφουρένια πιάτα. Τὸν εἶχα γνωρίσει στὸ ἔδω Μουσεῖο «Φάρορα». Παλιὸς ἀρχοντας — τοῦ πήραν τὸ μέγαρό του, τὸν στρίωξαν σ' ἕνα διάδρομο με δὺο μικρὰ δωμάτια τὸ ἐπίλοιπο μέγαρο τὸ πιάσαν ἐργατικὲς οἰκογένειες μ' ἕνα σωρὸ παιδιὰ, τοῦ χαλοῦσαν τὸ πάτωμα, τοῦ ξερτοῦσαν τοὺς τοίχους κ' ὅταν περνοῦσε ἀπὸ τὸ διῶδρομο, τὰ παιδιὰ τὸν τραβοῦσαν ἀπὸ τὴν παλιὰ ἀρχοντικὴ του γούνα καὶ τὸν φώναζαν : «Μπαρμπα Μουσεῖο!» Μὰ ὁ παλιὸς Κύριος τὰ ὑπόφερε ὄλα, γιατί δὲν εἶχε τὴ δύναμη νὰ φύγει. Ποῦ νὰ πάει ;

Μοῦ δηγήθηκε τὴν ἱστορία του καὶ με κάλεσε νὰ πῶ τὸ βράδυ σπίτι του νὰ μοῦ δείξει τὰ φαρφουρένια του πιάτα.

Ὁ διάδρομος εἶναι γιομάτος ἐπιπλα, τὸ ἕνα ἀπάνου σ' ἄλλο, γιατί δὲν ἔχει πὸν νὰ τὰ βάλει. Τὰ πουλάει λίγα λίγα. Καθίσαμε σὲ ἀψηλὲς προγονικὲς πολυθρόνες ὡς τὰ μεσάνυχτα καὶ μιλοῦσαμε. Κάτου ἀπὸ τὸ φῶς κοίταξα με προσοχὴ καὶ συμπόνηση τὸν παλιὸν ἀρέντη. Ἡ σάρκα του εἶναι μεταξωτὴ, τὰ ρούχα του καθαρά καὶ τριμένα, ἡ φωνὴ του σιγανή, βελουδωτὴ, ὄλο χάδι.

— Γράψετε πὼς ἔδω εἶναι ἡ Κόλαση, πὼς μᾶς πήραν τὰ σπίτια μας, πὼς δὲν ὑπάρχει ἐλευθερία. Φωνάξτε ! Πέστε τὴν ἀλήθεια στὸν κόσμο. Μᾶς κυβερνοῦν καρβουνιάρηδες, ἐργάτες, μουζικοὶ κ' ἔβραιοι. Ἄνθρωποι ἀμόρφωτοι πὸν δὲν μποροῦν νὰ ξεχωρίσουν ἕνα βάζο Σάξ ἀπὸ ἕνα βάζο Σεβρῶν κ' εἶναι τὰ χέρια τους χοντρά, γιομάτα πέταλα.»

— Γιαὶ δὲν εἶστε δίκαιοι ; Σεῖς χαρήκατε, καθίσατε τόσοις αἰῶνες στὸ τραπέζι, φάγατε, ἤπιατε, κάματε ἐμετό, ξαναφάγατε, ξαναἤπιατε — ἀφίσατε πιά καὶ τοὺς ἄλλους. Ἡ ἀλλαγὴ τῶν συνδαιτημόνων, νὰ ὁ μεγάλος νόμος. Στραφήτε πίσω, κοιτάξτε τὸ ρυθμὸ τῆς ἱστορίας : Μιὰ τάξη ἀνεβαίνει, πλουτίζει, τρώει, πίνει, δημιουργεῖ κ' ὕστερα παραχορταίνει, κοραίζεται καὶ ξεπέφτει καὶ μιὰ ἄλλη τάξη, πάντα ἡ ἀδικούμενη καὶ πεινισμένη, ὀρμίζει κ' ἀγχιναίει πάλι ὁ ἴδιος φυσιο-

λογικὸς ρυθμὸς — ἀγῶνας, νίκη δημιουργία καὶ ξεπερσμός.

Ἐγὼ στὴ θέση σας θάπαιρνα χωρὶς θλίψη, χωρὶς παράπονο καὶ μουρμούρες τὸ καπέλο μου, θὰ χαραιοῦσα μ' εὐγένεια καὶ με ἀλαφρὴ, ἂν ἴδετε, εἰρωνεία (γιατὶ θάβλεπα εὐρύτερα) τοὺς νέους πεινιέτους συνδαιτημόνες καὶ θάρσενγα ἀπὸ τὴν τραπεζαρία.»

Μὲ κοίταξε τρομαγμένος καὶ κατὰ πληκτος. Ἀνασηκώθηκε λίγο στὴν ἰχοντικὴ ξερτυσμένη πολυθρόνα, κ' ὕστερα πάλι κάθισε διορθώνοντας τὸ κολάρο πὸν τὸν ἐπνιγε.

— «Νόμισα πὼς εἶστε μαζί μας», εἶπε.

— «Εἶμαι μαζί με τὸν ἄνθρωπο καὶ μ' ἐκεῖνον πὸν ὀρμίζει νὰ καθίσει στὸ τραπέζι καὶ μ' ἐκεῖνον πὸν ἀναποδογουρίζεται καὶ φεύγει. Πονῶ τὸν ἄνθρωπο ἀλάκαρο. Θωρῶ τὸν ἀγῶνα του ὄλο, με σέβας. Καὶ δὲν ἀφίνω τὴν ἀτομικὴ μου περιπέτεια νὰ θολώσει τὴν κρίση μου.»

— «Γιατὶ, ἴσως, δὲν ἔχετε σπίτι, δὲν ἔχετε προγονικὲς παράδοσες, δὲν ἔχετε τίποτα νὰ λυπηθῆτε φεύγοντας.»

— «Ακριβῶς. Γιατὶ δὲν ἔχω ἀλυσιδές. Ἄν εἶχα τὰ λαμπρὰ τοῦτα φαρφουρένια, πὸν μοῦ δείξατε ἀπόψε, πὼς θὰ μπορούσα νὰ νοιώσω μιὰ νέαν ἰδέα ; »

IV.—ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ :

Ὁ νεαρὸς καθηγητὴς τῆς Κοινωνιολογίας στὸ Κομμουνιστικὸ Πανεπιστήμιο τῆς Μόσχας ἀναλίει ὄλους τοὺς οικονομικοὺς καὶ κοινωνικοὺς παράγοντες τῆς ἀρχαϊκῆς ἐποχῆς, με θαυμαστὴ σοφία καὶ ἀποδείχνει πὼς τὸ χαμόγελο, πὸν ἔχουν οἱ Κόρες στὴν Ἀκρόπολη τῆς Ἀθήνας, ὀφείλεται σὲ οικονομικὰ αἴτια.

Οἱ ἀχροατὲς — δροβόδοξοι Μαρξιστὲς — δέχονται τὴν ἐξηγήση με ἀπλότητα.

Ἐγὼ χαμογέλασα.

Κι' ὁ Καθηγητὴς στράφηκε καὶ μοῦ κάνει νευριασμένος :

— Γιατὶ χαμογελάτε ;

— Σᾶς βεβαιώνω, Σύντροφε Καθηγητὴ, ἀποκρίθηκα, τὸ χαμόγελό μου δὲν ὀφείλεται σὲ οικονομικὰ αἴτια.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ :

ΑΡΑΞΟΒΟΛΙ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

Αφίνοντας την άμυαλη χαρά της νιότης, τώρα
ν' αράξω πάω στοῦ Στοχασμοῦ τὴν ἔρημη ἀκρογιαλιά,
μὲ τὸ καρὰβι τοῦ Ρυθμοῦ στῆς Χίμαιρας τῆ χώρα
ποῦ δὲν τὴν δέρνει τῆς ζωῆς ἡ ἄγρια τρικυμιά.

Κρίνα χρυσᾶ στὴν ἀμμονδιᾶ, σμαράγδια στὰ χαλίγια,
μὲς στὰ κοχύλια μαγικὸς ἀντίλαλος θροεῖ,
πλεχτὰ νεραῖδογενέματα σαλεύουνε στὰ φύκια
καὶ ξεψυχάει μὲς στοὺς ἀφροὺς μιὰ μυστικὴ πνοή.

Τοῦ Χάρου ἐκεῖ καὶ τοῦ Ἔρωτα τὸ αἰώνιο περιβόλι
μοιάζει σὰν ἀνθοσκεπάστη χαρούμενη φωλιά
γιὰ τὴν πονόδαρτη ψυχὴ ξέγνοιαστο ἀραξοβόλι
νᾶναι σὰν μνημα ἀτάραχο, σὰν μάνας ἀγκαλι'.

Κάποιος Θεὸς παράξενος ἐδῶ θάχε κρυμένα
τὰ δνεῖρατα ποῦ οβύστηκαν γιὰ μὲ τόσες φορὲς,
ὄλα τὰ βρόσκω τῆ στιγμῆ ποῦ τᾶχα ὄλα χαμένα
τοῦ πόθου τὰ πλανέματα, τὶς ἀφθαστες χαρὲς.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΛΑΝΗ

Διαβαίνεις, πρόσκαιρη χαρά, σάν, πλάνη ξεγελάστρα...
κ' ἓνα μὲ τᾶλλο σβένουν
στὸν οὐρανὸ τοῦ δνεῖρου μας ὄλων τῶν Πόθων τᾶστρα
κ' οἱ ἐλπίδες τῆς τρελλῆς ψυχῆς, πρὶν ζήσουνε πεθαίνουν.

Κι' ὅμως ἀκόμη μέσα μας, ἀνήξεροι, θαρροῦμε
τὰ πλούτη μας κρυμένα.
Τάχα γιὰτὶ καὶ δεύτερη φορὰ νὰ γελαστοῦμε
ἀφοῦ εἶδαμε καὶ μάθαμε τῆς Μοίρας τὰ γραμένα !

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ

Στοῦ σπιτιοῦ σου τὸ πρῶτο σκαλοπάτι
ἔσκαψα τάφο γιὰ νὰ θάψω ἐκεῖ
τῆς πρώτης μας ἀγάπης τὴν ἀπάτη,
τὴν πρώτη μας χαρὰ ποῦναι νεκρή.

Κι' ὅταν γιὰ νέες ἀγάπες θὰ πηγαίνεις,
τὸν τάφο τῆς χαρᾶς μας πρὶν διαβεῖς,
θ' ἀκοῦς τὸν ἦχο μιᾶς φωνῆς θλιμένης
ποῦ θὰ σοῦ λέει : σκληρὴ μὴ μὲ πατεῖς !

ΤΥΦΛΗ ΕΥΤΥΧΙΑ

Ἦταν τὰ φύλλα κίτρινα ξερά,
τῆ νοτισμένη γῆ παντοῦ σκεπάζαν
καὶ τὰ κλαδιὰ στὸν ἄνεμο στενάζαν...
Ἔφτανε ἡ Θλίψη κ' ἔφενγε ἡ Χαρά.

Κ' ἔκρυβα ἐγὼ στὴν ἄδολη καρδιά
μιὰ πρώτη ἀγάπη καὶ μιὰ νέαν ἐλπίδα,
περνοῦσα εὐτυχισμένος καὶ δὲν εἶδα
πῶς μοῦ γνέφανε τᾶφυλλα κλαδιὰ.

ΤΑΦΟΣ ΚΑΙ ΞΕΝΗΤΙΑ

Γλυκειά μου ἀγάπη πρώτη,
παρθένα λιγερή,
μᾶς ζήλεψε τὴ νιότη
μιὰ τύχη θλιβερή.

Κι' ἂν εἶμαι ἐγὼ στὰ ξένα
κ' εὖσὸν στῆ γῆ βαδιὰ
σὰν συλλογιοῦμαι ἐσένα
τάφος εἶνε ἡ καρδιά !

Καὶ λέω πῶς σὲ ἀνασταίνει
ὁ ἀγύριστος καιρὸς
κ' εἶσαι ξενητεμένη
ἐνῶ εἶμαι ἐγὼ νεκρὸς.

CHARLES BAUDELAIRE :

ΜΙΚΡΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΣΕ ΠΕΖΟ

X

Ἐπιτέλους! Μόνος! Δὲν ἀκοῦνται παρὰ μερικὰ καθυστερημένα ἀμάξια πού κυλάνε σὰν κοψομεσιασμένα. Γιά μερικὲς ὥρες θ' ἀποχτήσουμε τὴ σιωπὴ, ἂν ἔχι τὴν ἀνάπαψη. Ἐπὶ τέλους! Τὸ βίασαν νὰ βλέπης ἀνθρώπινες φάτσες τέλειωσε κι' ἂν ὑποφέρω δὲ θάνατι παρ' ἀπὸ τὸν εαυτό μου.

Ἐπιτέλους! Θὰ μπορέσω νὰ ξεκουρασθῶ παίρνοντας ἕνα λουτρὸ μέσα στὸ σκοτάδι! Πρῶτα πρῶτα ἄς διπλοκλειδῶσω τὴν πόρτα. Μοῦ φαίνεται πὼς αὐτὸ τὸ διπλ. κλειδῶμα θὰ ἐπαυξήσῃ τὴ μόνωσή μου καὶ θὰ στερεώσῃ πιότερο τοὺς φραγμοὺς πού με χωρίζουν τώρα ἀπὸ τὸν κόσμο.

Φοιχτὴ Ζωή! Φοιχτὴ πόλη! Ἄς ἀνκεφαλαιώσουμε τὴ μέρα: Εἶδα πολλοὺς ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ ἕνας μ' ἀρώτησε ἂν μπορῆ κανεὶς νὰ πάη στὴ Ρουσία διὰ ξηρᾶς, (θὰ νόμιζε φαίνεται πὼς ἡ Ρουσία εἶνε νησί). Συζήτησα γενναῖα μὲ τὸν διευθυντὴ ἑνὸς περιοδικοῦ, πού ἐκάθε ἀντίρρηση ἀπαντοῦσε: «Ἐμεῖς εἴμαστε μὲ τοὺς ἐντιμοὺς ἀνθρώπους», πού πάει νὰ πῆ πὼς ὅλες οἱ ἄλλες φημερίδες γράφονται ἀπὸ παληγὰνθρώπους. Χαιρέτησα καμιά εἰκοσαριά πρόσωπα πού τὰ δεκαπέντε δὲ γνώριζα. Μαίρασα χειραφίες στὴν ἴδια ἀναλογία χωρὶς νὰχῶ προβλέψῃ ν' ἀγοράσω γάντια. Ἀνέβηκα γιὰ νὰ σκοτώσω τὸν καιρὸ, μιὰ ὥρα πούβρεχε, σὲ μιὰς χορεϊτρίας πού μὲ παρακάλεσε νὰ τῆς σχεδιάσω «τὸ φόρεμα τῆς Ἀφροδίτης». Ἐξέυτελίστηκα σὲ κάποιον διευθυντὴ θεάτρου πού μοῦπε διώχνοντάς με: «—Θὰ κάνετε ἴσως καλὰ ν' ἀποταθῆτε στὸν Χ... εἶνε ὁ πιὸ βαρὺς, ὁ πιὸ ἀνήθικος κι' ὁ πιὸ φημισμένος ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς μας' μ' αὐτὸν ἴσως μπορέσετε νὰ καταλήξετε κάπου. Δῆτε τον καὶ θὰ τὰ ποῦμε». Παινέ.

φτηκα (γιατί;) γιὰ πολλὲς πρόστυχες πράξεις πού ποτὲς δὲν ἔκανα καὶ δειλὰ ἀρνήθηκα κάποιες ἄλλες κακὲς πού ἔκανα εὐχαρίστως: ἔγκλημα φαρμακονισμοῦ κι' ἀνθρώπινης ἀσέβειας. Ἄρνηθηκα σ' ἕνα φίλο μιαν εὐκόλη ἐκδούλευση κι' ἔδωσα γραπτὴ σύσταση σ' ἕναν ἐντελῶς χαμένο. Οὐφ! Τέλειωσα;

Δυσχερῆστῆμένος ἀπ' ὅλους, δυσχερῆστῆμένος ἀπ' τὸν ἴδιο μου ἑαυτό, θάθελα ν' ἀναλάβω καὶ νὰ ἐνισχυθῶ λίγο μέσα στὴ σιωπὴ καὶ τὴ νυχτερινὴ μοναξιᾶ.

—Ψυχὲς αὐτῶν πού ἀγάπησα, ψυχὲς αὐτῶν πού τραγούδησα, ἐνισχύσατέ με: στηρίζτε με, ἀπομακρύνετε ἀπὸ μένα τὴ ψευτιά καὶ τὴ διαφθορὰ τοῦ κόσμου. Καὶ Σὺ, Κύριε καὶ Θεέ μου, χορήγησέ μου τὴ χάρη νὰ γράψω μερικοὺς καλοὺς στίχους πού ν' ἀποδείξουν σ' ἐμένα τὸν ἴδιο πὼς δὲν εἶμαι ὁ ἔσχατος τῶν ἀνθρώπων, πὼς δὲν εἶμαι χειρότερος ἀπ' αὐτοὺς πού περιφρονῶ.

XXXV

Αὐτὸς πού κυτᾶζει ἀπ' ἔξω σ' ἕνα ἀνοιχτὸ παράθυρο, δὲ βλέπει ποτὲς τόσα πράγματα, ὅσα βλέπει αὐτὸς πού κυτᾶζει ἕνα παράθυρο κλειστὸ. Δὲν εἶναι πράμα πιὸ βαθύ, πιὸ μυστηριώδες, πιὸ γόνιμο, πιὸ σκοτεινὸ, πιὸ θαμπωτικὸ ἀπὸ ἕνα παράθυρο φωτισμένον ἀπὸ ἕνα κερί. «Οὐ, τι μπορεῖ κανεὶς νὰ δῆ στὰ φανερά, εἶναι πάντοτε λιγότερο ἐνδιαφέρον ἀπὸ αὐτὸ πού γίνεται πίσω ἀπ' ἕνα τζάμι. Μέσα σ' αὐτὴ τὴν τρύπα τῆ σκοτεινῆς ἢ τῆς φεγγερῆς εἶναι ἡ ζωὴ πού ζεῖ, ἡ ζωὴ πού ὄνειρεύεται, ἡ ζωὴ πού ὑποφέρει.

Πέρα ἀπὸ τὰ κύματα τῶν κεραμιδιῶν, ξεδιαλῶν μιὰ γυναῖκα μεστωμένη, ριτιδωμένη κιόλας, φτωχιά, πάντα σκυμμένη σὲ κάτι καὶ πού ποτὲς δὲ βγαίνει ἀπὸ τὸ σπῆτι τῆς. Μὲ τὸ πρόσωπό τῆς, μὲ τὸ ρούχο τῆς, μὲ τίς κινήσεις τῆς, μὲ τὸ τίποτα

σκεδόν, ἐφκίαξα τὴν ἱστορία τῆς ἢ καλύτερα ἐφκίαξα ἕναν θρόλο καὶ κάποιε τὸν διηγιέμαι στὸν ἑαυτό μου κλαίοντας.

Ἄν ἦτον κανέναν φτωχὸ γεροντάκι, μὲ τὴν ἴδιαν εὐκολία θ' ἐφκίαχνα καὶ τὴ δικὴ του ἱστορία.

Καὶ πλαγιάζω περήφανος πεῦξησα κ' ὑπόφερα γι' ἄλλους κι' ἔχι γιὰ τὸν ἑαυτό μου.

Ἴσως μοῦ πῆτε: «Εἶσαι βέβαιος πὼς ἡ ἱστορία σου εἶναι ἡ ἀληθινὴ;»

—Καὶ τὴ με μέλει μένανε γιὰ τὴ πραγματικότηθα, ἔξω ἀπὸ τὸν ἑαυτό μου, μιὰ φορα πού μὲ βοήθησε νὰ ζήσω καὶ νὰ αἰστανθῶ ὅτι εἶμαι καὶ τί εἶμαι.

VIII

ΤΟ ΣΚΥΛΙ ΚΑΙ ΤΟ ΜΠΟΥΚΑΛΙ

—«Ὡραῖε μου σκύλε, καλέ μου σκύλε, χαριτωμένο μου μικρὸ σκυλάκι, ζύγωσε κι' ἔλα νὰ μυρίσης ἕνα σπάνιο μυρωδικὸ πού ἀγόρασα στὸ καλύτερο μαγαζὶ τῆς χώρας».

Καὶ τὸ σκυλί, κουνώντας τὴν οὐρά του, σημάδι ἀνάλογο νομίζω μὲ τὸ γέλιο καὶ τὸ χαμόγελο γιὰ τὰ φτωχὰ αὐτὰ πλάσματα, πλησιάσει μὲ περιέργεια κι' ἀκουμπᾶ τὴν ὕψη τὸν μῦτη στὸ ξεβουλωτὸ μπουκάλι: ὕστερα τραβιέται: ξάφνου φοβισμένο κι' ἀρχίζει νὰ μὲ γαυγίξῃ, σάμπως νὰ θελε νὰ μὲ μαλώσῃ.

—«Ἄ! λοιπὸν ἄθλιε σκύλε! Ἄν σοῦ δῖνα τίποτ' ἀκχαρσίτες, θὰν τίς μυρίζεις μ' εὐχαρίστηση κ' ἴσως καὶ τίς καταβρόχιτζες κιόλας. Ἔτσι λοιπὸν, ἀνάξιε σύντροφε τῆς θλιμμένης μου ὑπαρξῆς, μοιάζεις καὶ σὺ μὲ τὸ κοινόν, πού δὲν πρέπει ποτὲς νὰ τοῦ προσφέρῃ κανεὶς λεπτὰ ἀρώματα πού τὸ ἐπαναστατοῦν, παρὰ μόνο καλοδιαλεγμένα σκουπίδια!»

XXXIII

ΜΕΘΑΤΕ

Πρέπει πάντα νὰναί κανεὶς μεθυσμένος. Ἐξῶ εἶνε τὸ πᾶν. Εἶνε τὸ μόνον ζήτημα. Γιὰ νὰ μὴ νοιώθετε τὸ φοιχτὸ βάρος τοῦ Χρόνου πού συντρίβει τοὺς ὄμους

σας καὶ σὰς κάνει νὰ σκύβετε πρὸς τὴ γῆ, πρέπει νὰ μεθάτε ἀδιάκοπα.

Ἄλλὰ μὲ τί;

—Μὲ κρασί, μὲ ποίηση, μὲ ἀρετὴ, κατὰ τὸ γούστο σας. Ἄλλὰ, μεθάτε!

Καὶ ἀνκάποιεστὰ σκαλιὰ κανενὸς μεγάρου, στὸ πρόσαιο χόρτο τῶν ἀγρῶν ἢ στὴ σκυθρωπὴ μοναξιᾶ τῆς κάμαράς σας, ἂν κάποτε ξυπνήσετε, καὶ τὸ μεθύσι σας ἔχει ἐλαττωθεῖ ἢ ξεθυμάνει, ρωτήστε τὸν ἄνεμο, τὸ κύμα, τὸ ἀστέρι, τὸ πουλί, τὸ ρολόι, ἔ,τι φεύγει, ἔ,τι στενάζει, ἔ,τι τρέχει, ἔ,τι τραγουδᾷ, ἔ,τι μιλά, ρωτήστε τὴ ὥρα εἶνε.

Καὶ ὁ ἄνεμος, τὸ κύμα, τὸ ἀστρο, τὸ πουλί, τὸ ρολόι, θὰ σὰς ἀπαντήσουν:

—«Εἶνε ὥρα γιὰ νὰ μεθύσετε! Γιὰ νὰ μὴν εἶστε οἱ μαρτυρημένοι σκλάβοι τοῦ καιροῦ, μεθάτε! Μεθάτε ἀδιάκοπα! Ἄπὸ κρασί, ἀπὸ ποίηση, ἀπὸ ἀρετὴ, κατὰ τὸ γούστο σας».

II

Η ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ ΤΗΣ ΓΡΗΑΣ

Μιὰ γρηούλα ζαρωμένη κατευχαριστήθηκεν ἅμα εἶδε ἕνα ὄμορφο παιδάκι, πού ἔλος ὁ κόσμος τὸ διασκεδάζε καὶ εἰλε ἡθελαν νὰ εὐχαριστήσουν.

Τὸ μικρὸ αὐτὸ παιδί, εὐθραυστο ἦτανε σὰν κι' αὐτὴν καὶ σὰν κι' αὐτὴν πάλι χωρὶς δόντια καὶ μαλλιά.

Τὸ πλησίασε γελώντας του, θέλοντας νὰ τοῦ κἀνῃ παιχνιδίκια. Μὰ τὸ παιδί φοβισμένο, ἔκλαιγε μὲ τὰ χὰδια τῆς καλῆς γρηᾶς κι' ἐγέμισε τὸ σπῆτι ἀπὸ φωνῆς.

Τότε ἡ γρηᾶ τραβήχτηκε στὴν αἰώνια μοναξιᾶ τῆς καὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ σὲ μιὰ γωνιά λέγοντας:

—«Ἄ! Γιὰ μᾶς, δυστυχισμένα γέρικα θηλυκά, πέρασεν ὁ καιρὸς πού μπορούσαμε ν' ἀρέσουμε ἔστω καὶ στοὺς ἀθῶους καὶ προξενούμε φοιχτὴ στὰ μικρὰ παιδιὰ πού θέμε νὰ ἀγαποῦμε.

Μεταφραστὴς ΑΡΙΣΤ. ΒΕΚΙΑΡΕΛΗΣ

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ :

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ 1

Είχε γίνει ησυχία. Κανείς δεν έβγαζε μιλιά. Όλοι πρόσεχαν νακούσουν την ιστορία του γέρο Μαλάμη. Μά και ή βροχή, που απ' ώρα χτυπούσε ρυθμικά, τυμπάνιζε πάνω στη λαμαρινένια σκεπή της παράγκας, κι' αυτή έπαψε σά ναθέλε ν' ακούσει τι ο γέρο Μαλάμης θάλεγε.

Και ο γέρο Μαλάμης άρχισε:

— Θα σάς πω την ιστορία του μεγάλου Κυρίου της Μυλάδας, του Σάσου του είκοστού... Άκούστε την ιστορία αυτή με προσοχή, και δεν είναι μεγάλη να σάς κουράσει...

Ο Σάσος ο είκοστός εΐταν απ' τους πιδ δυνατούς, για να μην πω ο δυνατότερος, μεγάλους Κυρίου της Μυλάδας. Τόνομά του έτρομάζε όχι μόνο τους ξένους, τους γειτονικούς λαούς, αλλά και τους δικούς του. Είχε κάνει πολέμους μεγάλους, έρήμεσε τόπους άνθηρούς, έτιμώρησε άγρια στάσεις και έπαναστάσεις δικών του. Τόνομά του οί υπήκοοί του σιγά τὸ πρόφεραν...

Κατοικοῦσε κι' αὐτός τὸ παλάτι του, τὸ παλάτι τῶν δεσποτῶν τῆς Μυλάδας. βρισκόταν έξω απ' τὴν πρωτεύουσα του, όχι σὲ μεγάλη απόσταση απ' αὐτή, και μέσα σὲ φρούριο.

Φοβερό εΐταν τὸ φρούριο πὸ τὸ κύκλωνε σὲ διαβάτη πὸ τὸ βλεπε, με τοὺς ψηλοὺς πύργους του, τὶς επάλξεις.. Μανρισμένο απ' τὸν καιρὸ απ' τὶς βροχές, τὶς θύελλες φαινότανε νὰ δνειρεύεται σκυθρωπὸ νέες μάχες, πολέμους, σφαγές, πολιορκίες. Μά και πόσες φορές δεν εΐχε δεΐ αὐτιά; Πόσες και πόσες φορές εΐχε δεΐ εχθροὺς άπειρους νὰ τὸ κυκλώνουν και εΐχε ακούσει τὶς άγριες φωνές τῶν πολεμιστῶν, τὰ βογκητά, τοὺς στεναγμοὺς τῶν χτυπημένων και κείνων πὸ ἀπόθνησκαν.

Τὸ παλάτι εΐταν στή μέση νοῦ φρουρίου. Βαρύ, γερὸ οικοδόμημα. Φρούριο μικρὸ μέσα σὲ μεγάλο φρούριο. Άλλά τι πολυτέλεια! Λαμπροστόλιστες αΐθουσες, δωμάτια, διάδρομοι.

Μιά μέρα φοβερός άνεμος εΐχε σηκωθεί. Τὰ δέντρα λύγιζαν, έπεφταν συντρίβονταν. Και σὲ φρούριο άπάνω με δυσκολία και άν δεν κρατιώταν κανείς, δὲ μπορούσε νὰ σταθεΐ. Τὰ θολωτά περάσματα, οί πύργοι βουΐζαν άπαίσια.

Μέσα όμως σὲ παλάτι τοῦ μεγάλου κυρίου, μόλις, έφθανε ή φωνή τοῦ άνέμου. Και μάλιστα, έφθανε σά μακρυνὸ κλάψιμο χιλιάδων γυναικῶν και παιδιῶν. Έτσι φάνηκε σὲν άξιωματικὸ τῆς φρουρῆς τοῦ παλατιοῦ σὲ Μακάρη και σὲ συνάδελφό του Άλιφέρη. Και τρώμαξαν.

— Μά τείνε αὐτό! Δὲ μοιάζει σάν κλάμμα; ρώτησε ο ένας τὸν άλλον σιγά!

— Έτσι εΐνε, μοιάζει.. Άμ..

Και κούνησαν τὰ κεφάλια.

Στεκόνταν σὲ μεγάλο με τὶς πολλές κολῶνες διάδρομο.

Πέρα λίγο, πρὸς στήν έξοδο, φρουροί σωματοφύλακες περπατοῦσαν με βραδὺ βήμα και με τὴ λόγχη τὸν ὦμο. Χανόνταν για μιὰ στιγμή και πάλι φαινότανε νὰ προβάλλουν απ' τὶς χοντρές κολῶνες..

Έρημιὰ στοὺς άλλους διαδρόμους. Άλλ' απ' έξω απ' τὴν αΐθουσα τοῦ θρόνου, τὰ γραφεΐα τοῦ μεγάλου Κυρίου, άλλοι φρουροί ὑπῆρχαν. Αὐτοὶ όμως έμεναν άκίνητοι σάν αγάλματα.

Η άκνησία τους σὴντή έπαψε για λίγο σὲ μιὰ στιγμή πὸν ακούστηκε άγριεμένη ή φωνή τοῦ μεγάλου Κυρίου και νὰ λέει..

Έκοιτάχτηκαν χωρὶς νὰ μιλήσουν. Άλλ' ή ματιά τους έλεγε:

— Ο άγγελιοφόρος πὸν ήρθε, θάφερε δίχως άλλο καμμία εΐδηση κακιά, για νὰ θυμῶνει έτσι ο μεγάλος Κύριος...

Μέσα σὲ μιὰ αΐθουσα, πὸν λαμποκοποῦσε ἀπὸ χρυσό, άγγυρο και πολύτιμους λίθους, ο μεγάλος Κύριος εΐχε σηκωθεί άγριεμένος απ' τὸ κάθισμα του. Κρατοῦσε ένα χαρτί σὲ χέρια του..

— Έπρεπε νὰ γίνει χωρὶς νὰ με ρωτή-

σει, εΐπε σ'έναν με ψηλά ὑποδήματα, σκοτισμένο, πὸν στεκόταν κοντὰ στήν πόρτα με σκυμένο λίγο τὸ κεφάλι.

— Γιατι με ρωτᾷ; πάλι εΐπε ο μεγάλος Κύριος κουνόνοντας νευρικά τὰ χέρια. Έπρεπε νὰ τὸ κάνει χωρὶς νὰ με ρωτήσει!

Ο άνθρωπος με τὰ ψηλά ὑποδήματα έσκυψε ακόμα τὸ κεφάλι του χωρὶς νὰ βγάλε μιλιά.

Ο μεγάλος Κύριος τὸν κοίταξε για μιὰ στιγμή, έπειτα γύρισε σὲ τρεῖς κυρίους καταστόλιστους ἀπὸ παράσημα πὸν στεκόνταν ὄρθιοι, σιωπηλοί, και τοὺς εΐπε:

— Νὰ πάρει ένας ἀπὸ σᾶς τώρα, νὰ γράψει!

Και οί τρεῖς ὄρμησαν σ' ένα μικρὸ γραφεΐο. Ο ένας απ' αὐτοὺς άρπαξε τὴν πένα, άλλος χαρτί και ο τρίτος κάθισε..

— Μά τι κάνετε; Ένας θὰ γράψει! Ο Παράσης!..

Οί δυὸ ὑποχώρησαν κ' άφησαν εκείνον πὸν καθίσει σὲ μικρὸ γραφεΐο.

— Γράψε άπὸνω οτι πρέπει..

Ο Παράσης έγραψε..

— Έτοιμο, μεγάλε Κύριε..

Ο μεγάλος Κύριος στάθηκε άκίνητος για λίγο με μάτια άγριεμένα, ύστερα εΐπε με ένα ἀπότομο κούνημα τοῦ κεφαλιου:

— Σὲ ὄλους θάνατος!..

Και βάδισε μέσ' στήν αΐθουσα..

— Έτοιμο...

— Νὰ ὑπογράψω!

Πήγε κοντὰ σὲ γραφεΐο, πὸν ο Παράσης τάφησε και τραβήχτηκε γρήγορα και ὑπόγραψε. Έβγαλε έπειτα μιὰ σφραγίδα πὸν φύλαγε πάνω του, και τὸ σφράγισε...

Ο Παράσης πλησίασε τὸ πήρε και τὸ βάλε σὲ φάκελο, πὸν πάλι έβαλε άλλη σφραγίδα, μεγάλη, και τὸν παράδωσε σὲ σκοτισμένο άνθρωπο, πὸν στεκόταν ὄλο σεβασμό..

Αὐτός προσκύνησε κέφυγε..

Ο μεγάλος Κύριος περπατοῦσε πάνω κάτω ταραγμένος.

Οί τρεῖς άρχοντες τὸν κοίταζαν σιωπηλοί. Ένας απ' αὐτοὺς τὸλμησε επιτέλους νὰ ρωτήσει:

— Μεγάλε Κύριε, μά τι συμβαίνει;..

Μπορεΐτε νὰ μᾶς τὸ πῆτε και σὲ μᾶς.. νὰ

αΐστανθοῦμε τὴν ταραχή σας και μεΐς;.. Γνωρίζετε τὴν άρροΐωσή μας...

Ο μεγάλος Κύριος, πὸν έβραδύνει τὸ βήμα μόλις άρχισε ο άρχοντας νὰ μιλά στάθηκε:

— Γὸ ξέρω, τὸ ξέρω, εΐπε. Θα σᾶς πῶ τι συμβαίνει. Έδωσαν προχθές κρέας στοὺς άντρες ενός τάγματος τῆς Ράδας. Αὐτοὶ όμως δεν τὸφάγαν, εΐπαν πὸς βρωμά!..

— Νάτα μας! εΐπε ένας άρχοντας.

— Ποῦ κατανήσαμε, νὰ τοὺς βρωμοῦν και τὰ κρέατα! Οί λεπτοί!..

— Καλομαθημένοι!..

— Ο άρχηγὸς γρήγορα γρήγορα έπιασε μερικοὺς και θέλητε νὰ τοὺς θανατώσει. Άλλά καθὼς τοὺς εΐχαν έτοιμους για τὸ θάνατο, οί συντρόφοι τους με άλλους πολλοὺς στρατιῶτες, μ' ὄλο τὸ σύνταγμα, ὄρμουν σκοτόνουν τοὺς ανωτέρους τους και ελευθερώνουν τοὺς κατάδικους...

— Τρομερό! εΐπαν με μιὰ φωνή οί τρεῖς άρχοντες, μὰ μὰ! .. έπειτα;

Ένα πρόσωπο άλλο φάνηκε νὰ μπαίνει σιγά κείνη τὴ στιγμή, χωρὶς νὰ τὸ αναγγεΐει κανείς.

Εΐταν ένας καλόγερος ψηλὸς, χοντρός και κατακόκκινος.

— Έλα, πάτερ, έλα νακούσεις και σύ, τοῦ εΐπε ο μεγάλος Κύριος.

— Τὰ ξέρω, τὰ ξέρω, έκανε αὐτός.

— Μά πὸς τὰ ξέρεις;..

— Δὲ λέτε για τοὺς στρατιῶτες πὸν έστασίασαν;

— Ναί αὐτό!.. Μά τι ὄλα τὰ ξέρεις εσύ; ..

— Ομι ὄλα!.. πολλά, πολλά, αὐτὸ εΐνε αλήθεια. Δὲν πρέπει νὰ φανταζόμεθα, πὸς τὰ ξέρουμε ὄλα. Όλα τὰ ξέρει Έκεϊνος εκεί επάνω!..

Και ο καλόγερος έδειξε ψηλά τὸ ὄρατο ταβάνι τῆς αΐθουσας.

Οί τρεῖς άρχοντες και ο μεγάλος Κύριος σταυροκοπήθηκαν.

— Γὰ λόγι, μεγάλε Κύριε, νακούσουμε, εΐπαν έπειτα οί άρχοντες.

Ο μεγάλος Κύριος έτοιμάστηκε νὰ πεΐ, νὰ εξακολουθήσει, αλλά νὰ πάνω σαῦτο έφθασαν ἴσαμε κεί, οί φωνές τοῦ άνέμου πὸν έμοιαζαν σά μακρυνὸ κλάψιμο χιλιάδων γυναικῶν και παιδιῶν.

Ο μεγάλος Κύριος στάθηκε ακούοντας.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΤΕΧΝΕΣ - ΚΡΙΤΙΚΗ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1927

ΤΟ ΕΘΝΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΝΑ ΘΕΩ-
ΡΕΙ ΕΘΝΙΚΟΝ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΛΗΘΕΣ.

ΣΟΛΩΜΟΣ

Η ΠΟΙΗΣΗ:

ΣΤΟΝ ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ΧΡΟΝΟ

- Αναμενόμενη, πού ετοι σὲ καρτεροῦνε
θαρώντας πιά πὼς φέρνεις τὴν πᾶσα χαρά,
καινούριε χρόνε, τ' ἄγνωστά σου δῶρα μοῦ εἶναι
γνωστά — σὰν πάντα πόνος, θλίψη, συφορά.*
- Σένα οἱ ἀνθρώποι οἱ ταπεινοὶ σὲ κολακεύουν —
δόξα δική σου ἢ κατηγορία τ' ἄλλου; —
Ὅμως ξαίρουν κι' αὐτοὶ καὶ δὲν πολυπιστεύουν
πὼς θά εἶσαι διάφορος λίγο ἢ πολὺ ἐξαινοῦ.*
- Τί εἶσαι ; Καὶ εὐ καθὼς κ' οἱ ἄλλοι θ' ἀπομένης
γρυσούζης στοὺς ἐντίμους, στοὺς κακοὺς καλὸς
ἄθλιε ἀλήτη, φαρμακῆς καταραμένης,
καὶ σὺ, καινούριε, θά εἶσαι ὅπως κι' ὁ παλιός.*
- Καλὰ τὸ ξαίρω. Τὸ μαθαίνω τώρα χρόνια :
Μ' ἐλπίδα ἀρχίζεις ἀλλὰ σβεῖς μ' ἀπελπισιά.
Γι' αὐτὸ καὶ γὰρ σὲ δέχομαι μὲ καταφρόνια,
ὑποκριτὴ κι' ἀγέρτη, — μὲ βροσιά!*

ΑΡΙΣΤ. ΒΕΚΙΑΡΕΛΗΣ

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ:

Η ΣΚΗΝΗ ΜΑΣ ΤΟ 1926

Στὸ διάστημα τοῦ χρόνου, πού βυθίστηκε στὸ χάος τὸ δραματικὸ θέατρό μας παρουσιάσθησαν πάνω-κάτω 69 ἔργα, δέκα ἑλληνικὰ καὶ τ' ἄλλα ξένα.

Ἡ ἀναλογία βέβαια δὲν εἶν' ἐνθαρρυντικὴ γιὰ τὴ σύγχρονη δραματικὴ παραγωγὴ μας, ἢ οἱ ποσὶά τόσο φθηνὰ ἀντιπροσωπεύτηκαν, ὅπως θὰ ἴδοιτε παρακάτω, ὅπου θὰ ἐξέταστούν τὰ ἑλληνικὰ ἔργα καὶ ἀπὸ τὰ ξένα ἐκείνα πού πρέπει γιὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο λόγο ν' ἀναφερθοῦν.

Τὸ πρῶτο ἑλληνικὸ ἔργο, πού πρόβαλε τὸν Ἰούλιο στὸ θέατρο τῶν Νέων —Θέατρο Κυβέλης— ἦταν ὁ «Μαικήνας» τοῦ κ. Θ. Συναδινού, ὁ πῶς σάτυρα γιὰ τοὺς τυχαίους, πλούσιους τέρματα ἀσυνειδησίας καὶ ἀκολασίας, πού προχωροῦν στὴ ζωὴ πατώντας σ' ἀνθρώπινα πτήματα, ἐνῶ πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τους λαμποκοποῦν γιὰ τοὺς πολλοὺς ἀνίδεους καὶ ἀπρόληπτους, ὁ φωτιστὴφάνος τοῦ προστάτου τῶν τριῶν.

Τὸ ἔργο τοῦ κ. Συναδινού, καὶ ἂν ἀκόμα ἴσως μὴ σὲ συνολικὴν δραματικὴν ἀρχιτεκτονικὴν, ἔχει ὅμως τὸ προτέρημα ν' ἀνήκει στὴν κατηγορίαν τοῦ θεάτρου τῶν ἰδίων, πού εἶνε ἡ ἐθνογενεστικὴ καὶ ἀνώτερη ἐκδήλωση τῆς δραματικῆς τέχνης, μὲ τὴν βιαιωμένη ἀποστολὴν νὰ καθιερώσῃ ἀλύπητα τὴν κοινωνικὴν οὐσίαν, καὶ νὰ βγάξῃ τὸ τομάρι τοῦ λιονταριοῦ ἀπὸ μερικοὺς πού ἔξυπνίζον τὸ γνωστὸ τριλόδο μὲ τὴν παρομοιωδὴ ὑπομονή.

Ἄριστος ἐπέτοι δρόμος νὰ πῶσαν ὅλοι πού γράφουν σήμερον γιὰ τὸ θέατρο στὴ χώρα μας γιὰτὶ μόνον ἔτσι θὰ μπορέσωμε ν' ἀποζητήσωμε θέατρο ἐμπνευσμένον ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὴ ζωὴ.

Ἀπὸ τὸν ἴδιον θέατρο τῶν Νέων δόθηκε ὁ Γιόκας μας, ἀπὸ τὴν φάρσας γραμμένην στὴ γαλλικὴν ἀρχαίαν ἀπὸ τὸ νεαρὸ Ἰωαννοπούλο, πού βραβεύτηκε στὸν Καλοκαιρινεὸ διαγωνισμὸ τοῦ Παρνασσοῦ γι' ἄλλο ἔργο, πού ὅμως δὲν τὸ παρουσίασεν οἱ σκηνη...

Καὺμένη Ντοροῦλα, θεατρικὸ πρωτόλειον τοῦ κ. Περσικίδου, μὲ βάση ἠθικὴν, ἀτρεχνοῦς στὴν δραματικὴν του σύνθεσιν. Τὸ βιαστικὸ γράμματό του ὀλοφάνερο. Αἰτία ὁ σύγχρονος ἀψιχορισμὸς, ὁ χειρότερος σύμβουλος γιὰ κάθε φιλολογικὴ καὶ τεχνικὴ ἐκδήλωση.

Ἀπὸ τὰ τρία μονόπρακτα: Κοκκαλάκι νυχτερίδας, Ρόδα τῆς ἀγάπης, Ἀγριογούρουνο, τὸ πρῶτον τοῦ κ. Νικολ. Λάσκαρη παλιὰ γνωστὴ ἐπιτυχία· τὸ δεύτερον τοῦ κ. Ἡλίου Βουτιεριδίου, δραματάκι τεχνικὰ σκαρωμένον μὲ ὀραία ὑπόθεσιν, ἐξέλιξη φυσικὴ καὶ πρόσσιπα πολὺ καλὰ χαρακτηρισμένα, ἔχει δραματικὰς ἀντιθέσεις πού προκαλοῦν ἀληθινὴν συγκίνησιν. Τὸ Ἀγριογούρουνο τοῦ κ. Στεφ. Δάφνη, ἀρυστικὸν στὸ δέσιμον του, ἔχει γνωστοὺς τύπους ἀποπλασματικῶν καὶ διάλογο ἀβίαστο.

Ἡ Ἀναδυομένη, τοῦ κ. Γρηγορίου Ξενοπούλου, εἰδύλιον πού τελειώνει τραγικὰ, περισσότερο φιλολογικὸν παρά ἠθογραφικόν, παρουσιάζει δύο διαφορετικοὺς χαρακτήρες νέων, θελατικῶν γιὰ ἕνα κορίτσι σὰν τὴ Κλαίλια, πού δὲν ἔφρει ποῖον ἀγαπᾷ πραγματικά, καὶ ἄθελά της διαλέγει τὸν τολμηρότερον.

Στὸ διασκευασμένον ἀπὸ τὸ ὀμώνυμον διηγηματικὸν ἔργο, βραβεύεται ἀντίμαχη ἢ θεωρία μὲ τὴν πράξιν, καὶ φυσικὰ νικάει ἡ δεύτερη. Ἀπὸ πρῶτες πράξεις γεμάτες δρασιὰ, νεῖατα, γάρη, ζωὴ, ἀλήθεια. Ἡ τρίτη, χωρισμένη σὲ δύο εἰκόνας, ἂν ἦταν συντομότερη καὶ περισσότερο σκηνηκὴ σφραγματικὴ ὥστε νὰ μὴν ἀτονῇ ἡ ἐντύπωσις, θὰ ἐπιστέγαζε ἕνα σύνολον πραγματικὰ ἀριστοτεχνικόν.

Μπροστὰ στὸ γερμῶν, τοῦ κ. Δημ. Μπόγγη, Καλὸς ὁ διάλογος στὴν πρώτη πράξιν μὰ δὲ φτάνει, γιὰτὶ τὸ ἔργο βαδίζει ἀπρόθυμα. Τὸ σημαντικὸν βῆμα του κοινοῦ καὶ χαλαρόνεται τὸ ἐνδιαφέρον. Κουτσαίνει ὁ μῦθος στὴ λεπτομέρειαν καὶ δὲν εἶνε ἀρεστὸς γιὰ τρεῖς πράξεις. Μερικὰ πρόσωπα περιττὰ προσφέρουν ἀρνητικὰς ὑπηρεσίας στὴν ὑπόθεσιν. Ἐστὶ τὸ

του είναι μόνο θύμησες. Δεν έχει τίποτα άλλο να σκαρτσει. Μπαίνει ο γιατρός ψυχρός για να διαπιστώσει πως ο Θάνατος στάθηκε ακόμα μια φορά νικητής πάνω από δυο ζωές, ρημιζόντας τη μία όσα και την άλλη.

Μά να έπαιτα έρχεται ο καλλιτέχνης ζωγράφος για να κρατήσει, κατ'επιθυμία του άντρα, το έφτυσιμένο χαμογέλιο της νεκρής πάνω στο ταμπλό του. Είναι ένα παιδί του ήλιου και του φωτός. Δεν μπορεί να μείνει με κλειστά παράθυρα μέσα σ' αυτό το δωμάτιο και ανοίγει τ'αζάνια διάπλατα προσκαλώντας τ'α καλά πνεύματα όλα μέσα. Χανεται μπροστά στην όμορφη νοσοκόμα και δεν άργει ή καλλιτεχνική του ψυχή να ενθουσιαστεί, μέσα σ' αυτό το θείο ανοιξιάτικο προΐ-

δράματος «Ζωή και Θάνατος» του φόν Μπάσσομαν-Γιόφταν. Μια φιλοσοφική σκέψη πάνω στο αιώνιο κυνήγι της Ζωής και του Θανάτου. Άλλα και ποιητικά εκφράζονται τα διανοήματα. Ο συγγραφέας ονομάζει το έργο του «hapsodische Szene» δηλ. ραψωδική σκηνή ή σκηνακή ραψωδία αν θέλετε. Ένα νέο είδος σύνθεσης και μουσικής, που την έγραψε ο Βερολινέζος μουσικός Έριχ Άντλινγκ (καλλιτεχνικό ψευδώνυμο του βαρόνου Έριχ Βολφ φόν Γκούτμπέργκεν), γνωστός από τη γλυκή και περίφημη για τη απλότητά τους γερμανικά τραγούδια που έγραψε.

Δεν μπορεί να πει κανείς πως το έργο αυτό είναι ούτε μελοδράμα, ούτε απαγγελία με μουσική υπόκρουση. Οί μουσικοϋστοιχοί φυ-

ύφανση λόγου και τόνου όπως στον Σίλιγκ και στον Ρ. Στράους, είδος τέχνης που μόλις σήμερα μπορεί να ικανοποιηθεί από αισθητική και καλλιτεχνική άποψη. Γιατί σ' αυτόν τους μοντέρνους ακολουθούνε τα από μουσική συνδυασμένα μέλη καθαρά άμουσικες απαγγελίες και οι έννοιες κατ' ανάγκη π. χ. μια έπική διήγηση που δ'ν ανέχεται μουσική illustration. Και τονίζω τις λέξεις, τον όρο «από μουσική συνδυασμένα» γιατί ή μουσική σχεδόν απολείπεται παριστάνει ένα «illustrierenden Faktor» δηλ. εικονογραφούντα παράγοντα. Έτσι είναι το μελοδράμα και ακριβώς αυτό δεν συμβαίνει στο έργο Μπάσσομαν — Άντλινγκ. Έγινε ένα είδος φόρμας που παρουσιάζεται για πρώτη φορά, σ' ένα καλοκρασμένο μονόπρακτο έργο. Άκόμα και στη σκηνή που μπαίνει ο γιατρός ή τοπικός άμεμπτη του έργου διαμόρφωση, στην οποία κατ' ανάγκη ζείται το σχήμα της συμφωνίας.

Έτσι παρουσιάζει τη «Ζωή και Θάνατος» τον άντρα το πόλο σ' έργα όπως του Κλόζ ή δραματική συμφωνία «Πιστοπύλη». Στη σκηνακή αυτή ραψωδία δεν υπάρχουν χαλαρά άμουσικα μέλη, ούτε μουσικά χάσματα, ούτε ακατάλληλα μουσικά υπέρβολη για βλάβη του λόγου, ούτε κατάπτωση της μουσικής σε παραγεμισια που μόνο ζωγραφίζει ή μικρολογεί. Με λίγα λόγια μουσική και λόγος μπορούνε μαζί κ' οι δύο τέλη να ξεχύσουν και να ξεφράσουν την έσσοφιστική τους. Κι' όπως λέγει ο κατέλαμψτο Φραντς Ράου (Μπάσσομαν) που έγραψε τη μουσική του έργου για πιάνο. «αν σήμερα ρωτούσα τον ποιητή και τον κομπανίστα αν ό ένας έσσοφιστικά στάθηκε έμποδιο στο δρόμο του άλλου σε κάποιο σημείο, θ' ήμουν απάντουσαν με έκπληξη κουνώντας το κεφάλι: «Was wollt ihr von den Meistern Mehr? » — «Τι θέλετε από τους μαέστρους πιότερο; ».

Τέτοιο είναι το έργο που βρίσκεται στο πρόγραμμα των Δημοσίων Θεάτρων του Μονάχου για τη χειμωνιάτικη σαιζόν, συντροφευμένο με τον Γερμανοπύλη του Άνατόλ Φραντς — και που παίχτηκε και στο Άνόβερο, Λορέδη και στην ιστορική από θεατρική άποψη πόλη Μάινιγκεν.

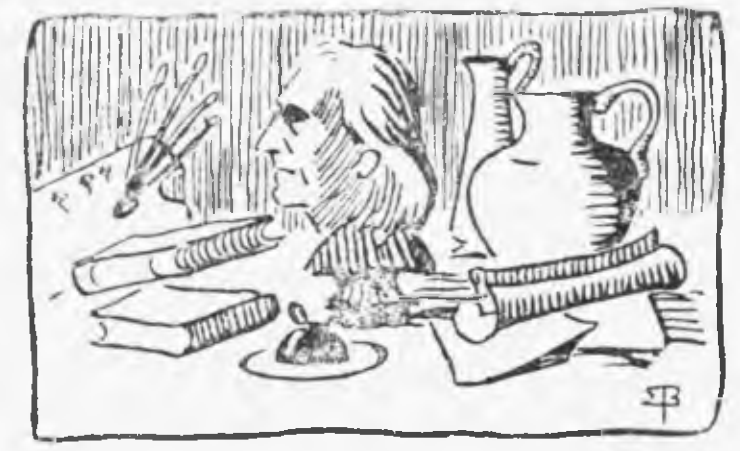
Μονάχο, — Γενάρης 1927

ΣΙΤΣΑ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

(1) Benda μουσικός κατ'επιθυμία του ΙΙ αίωνα, διευθυντής της ορχήστρας στην αυλή του Gotha. Με τον «Πυγμαλίων» του, έδωσε την πρώτην έμφηση για τη μουσική σύνθεση λόγου και τόνου. Έγινε ο δημιουργός του γερμανικού μελοδράματος. (1845—1909)

(2) Hexenlied, ποίηση Βίντεμπρούχ μουσική Σίλιγκ, άκόμα ζεί. (1868 γεν).

(3) Epoch Arden, ποίηση Τένυσον 1809—1892, μουσική Ρίχαρντ Στράους. (1864 γεν.)

Η ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ:

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ο ζωγράφος Θεοτόπουλος που μετέφερε τόσο με την τελευταία έκθεσή του είναι ένας Καλλιτέχνης που έχει παραλάβει, ένας εργατικός και ένας δραστήριος — από τους άλλους που δούλεψαν τακτικά και εξακολουθητικά για την Τέχνη. — Ο κ. Θεοτόπουλος μάς έκανε ως τώρα δυό τρείς εκθέσεις του και χωρίς αντιπροσωπεύσαν στις γενικές εκθέσεις των Έλληνων Καλλιτεχνών. Στις μελέτες του έβλεπε κανείς την αναζήτηση της αλήθειας, την συγκίνηση που του έδινε ή φύση, την ήδονή των χρωμάτων. Η σύνθεση του ήταν γραφική και είχε το αυθόρμητο του καλλιτεχνικού μεθυσιοῦ, σε μερικές μικρές του μελέτες, γιατί ο καλλιτέχνης τις περισσότερες φορές στις μικρές διαστάσεις των πινάκων του είναι ειλικρινέστερος στην απόδοση και το αποτέλεσμα που έσσοφιστικά. Έμειν που δεν θέλουμε ν' άρνηθοῦμε τ'ο και ό που βλέπουμε στους Έλληνες τεχνίτες και που δεν συμφωνούμε με τους υπερχριστικούς, οίτι στην άρνηση μηδέν πάλι στην μεγαλορημοσύνη τους, βρισκαμε πως ο Θεοτόπουλος ήταν ένας ζωγράφος διονυσιακός, ηδονιστής, αισθηματίας και γλυκερός, που μάς έχασσε πολλές φορές μέσα στην εργασία του, άρμονίες διακριτικές, χρώματα με όρισμένο τοπικό χαρακτήρα και μερικά σπάνια μικράκια έργα του, που είχαν όρημη και βαθύτηρη έντονη. Ο τεχνίτης αυτός δεν είχε τις ανησυχίες του τις έσώτερες, ήταν πάντα ένας καλοζωιστής που μεθούσε προς την φύση, μά που το μεθύσι του ήταν κάπως όμοιο, — αν μεθύσι που έπαναλαμβάνετο κάθε τόσο, με το ίδιο ποτό, το ίδιο ορεκτικό και τον ίδιο άνθρωπο. Μια μέρα όμως στο γλέντι του ο ζωγράφος θέλησε να το παρακάμνη, θέλησε να δείξει στους πολλούς που είναι άνωτ'ρος στο μεθύσι, έδωσε μεγάλο τραπέζι κι' έχασσε τους άρχοντες να πιούνε, μά είχε βάλει νερό στο κρασί του και αν μεθύσαν οί άλλοι με το κρασί του, αυτός χαίροταν για τη θέση του.

Οί άνθρωποι έμείψαν από το τραπέζι του

Ο ΣΥΝΘΕΤΗΣ: ERICH ANDERS - WOLFF FREIHERR VON GUTENBERG.

νό. Η φύση που ξυπνά και ή αγάπη που γίνεταί. Μέσα στη νέα γυναίκα ζωντανέβει ή λαχτάρα για τ'ο φως. Δίνουν τ'ι χέρια τους και νιώθουν τον έαφτό τους σ'ι με φτωχά. Τώρα νικά ή Ζωή παντοδύναμη κι' άφτη, όσα και ο Θάνατος. Και στο τέλος ή θλιβερή φιγούρα του έρμου άντρα που άθόρυβα έχει άνοίξει την πόρτα και βλέπει με τρόμο πως ή άνυδρη έλπίδα να μη μείνει μοναχός έχει πετάξει. Δεν άνοίγει τ'ο στόμα του ούτε για μια λέξη. Τραβιέται πίσω, κλείνει πάλι άθόρυβα την πόρτα για να δώσει τοπο τόρα στη Ζωή που ξεχειλά....

Άφτη είναι ή υπόθεση του μονόπρακτου

σικά συνεζήτησαν με συνοφρονημένο μέτωπο γι' άφτον τον «aesthetischen Zwitter», — τον αισθητικό ερμαφρόδιτο, — που δεν είναι ούτε μελοδράμα ούτε δράμα.

Έγινε γνωστό πως και παλαιοί και νέοι κριτικοί από τον καιρό του Μέντα (1) ως τ'ο «Τραγούδι των στριγγλών» (2) και τ'ο «Ένοχ Άρνταν» (3) μίλησαν με δυσμένεια για τ'ο μελοδράμα. Το μονόπρακτο όμως Μπάσσομαν — Άντλινγκ δεν είναι καθόλου και δεν μπορεί να ονομασται μελοδράμα. Έδώ δεν πρόκειται για μια σύνθεση λόγου και τόνου όπως π. χ. στον Μέντα, που συχνά τ'α λόγια βάζει στις πάψεις, ούτε και για μια έδω κι' έχει σύν-

κι' εμειναν ενθουσιασμένοι μα μεριζοί που δέν έδέχθησαν να συμποσιασθούν έβλεπαν. Έξω από τόν πανηγύρι. τήν θεωρία του κρασιού του και ή θέση του γλεντζέ κλονίστηκε στην συνείδηση των κρασοπατέρων τής τέχνης.

Νά πίνη; και νά μή σέ κυριεύη τό πιασι — νά νά είνε άκρατος; ό οίνος — τότε; μάλιστα θα είσαι παληκάρι· γιατί ό νους σου θα οδηγή τό χέρι σου στό μεθύσι του τεχνίτη. Και ή παραβολή είνε έξίσου ακατάληπτη για τους άνίδεους.

Συμπέρασμα είνε πως τί μεγάλη μεθύσια τής Τέχνης είνε δύσκολα κατορθώματα γιατί σφωδιάζουν έξευλιστικά κάτω τους τολμητίες. Ο κ. Θωμόπουλος δέν ξερούμε άν έχη συνείδηση των έργων του. ή άν θέλη νά πουλήσει μόνον έργα του στους ανήξερους. Είνε καιωμένα για νά εκπλήξουν τους πλούσιους, για νά τους θαμπώσουν, με ζαχαρένια μαγιά, με

ΟΙ ΣΥΝΦΡΩΝΗΤΕΣ ΜΑΣ :

ΣΤΟΡΓΗ

ΣΠ. ΒΥΤΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

ρηγορεία και θεατρικότητα και με ψεύτικια τέχνη—όπως τό νερομένο κρασί του πότη που ήθελε νά φανή ανώτερος στην άντοχη από τους καλεσμένους του.

Στήν έκθεσή του δυστυχώς δέν Ίσυναντήσαμε τόν παλαιό ζωγράφο μας—έπιτηδειότητες, γλυκασμοί, καιώματα—όλα για τήν έμπορική έπιτυχία και αυτή ήταν βέβαια περίλαμπρη. Άλλά ή Έλληνική τέχνη πρέπει νά φυλάγεται από παρόμοια μασκαρέματα, άν δέ ό κ. Θωμόπουλος πιστεύη ότι κάμνει έργα τέχνης, θα είνε ακόμα πολυ πύο δυσάρεστον.

Τόν κ. Θωμόπουλον, διαδέχθησαν στην Στοά Στρατηγοπούλου ό κ. Βυζάντιος ζωγράφος και ό γλύπτης κ. Ρώκ, των οποίων οι καλλιτεχνικές προσπάθειες μάζ χαρίζουν τουλάχιστον, τό ψάξιμο τής τέχνης, ιδέα που ανακουφίζει όλους εκείνους που προσκυνούν

τόν βωμό της, όσαν άμαρτωλοί που έρχονται νά κάιουν τήν θυσία τους για νά ένωτισθούν τήν βοήθειά της, ταπεινοί και καθαροί από κάθε φαρισαϊσμό και σαλτιμπαγκισμό για νά θαμπώσουν.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ

= Μεγάλην έπιτυχίαν έχει στη Θεσσαλονίκη ή έκθεση του κ. Σπ. Βυτωροπούλου, Διευθυντ ή τής Σχολής Ζωγραφικής του «Συλλόγου Φιλολόγων Βόλου». Ο κ. Βυτωρόπουλος εξέθεσε 60 περίπου πίνακες οι όποιοι άγοράστηκαν σχεδόν όλοι. Η έκθεση είνε τής προστασίας του υπερόχου ανθρώπου και έκλεχτου φιλότεχνου κ. Άχιλ. Καλεύρα, Γενικού Διοικητού Μακεδονίας, των Καθηγητών του Ωδείου Θεσσαλονίκης και των εκεί καλλιτεχνικών κύκλων. Κατά τήν διάρκεια τής έκθέσεως

έγίνηκαν όμιλίες στην Αϊθουσα της τό δέ Ωδειον ώργάνωσε Συναυλία με πολλήν έπιτυχία.

Από τά έργα του κ. Βυτωροπούλου έδημοσιεύσαμε δύο στό τρίτο τεύχος μας και σήμερα τυπώνουμε τήν «Στοργή», έναν από τους τελευταίους του πίνακες.

= Στή Στοά Στρατηγοπούλου, στην Άθήνα, ό ζωγράφος κ. Άγ. Άστεριάδης έκθέτει εκατό καινούριους πίνακες του — έλαιογραφίες, άκουαρέλλες και σχέδια. — Η νέα εργασία αυτή του κ. Άστεριάδη είνε χαρακτηριστική τής εξέλιξης του εύσυνείδητου τεχνίτη, που τόσο άπόρρητα όσο και σταθερά προχωρεί στην προσέγγιση τής Μεγάλης Τέχνης. Στο έρχόμενό μας τεύχος θα τυπώσουμε από τά νέα έργα του κ. Άστεριάδη τό «όργωμα», τό «άμάξι», τό «κορίτσι» και ίσως και άλλα άν προφτάσουμε.

Η ΚΡΙΤΙΚΗ:

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ

— Έξαιτίας ενός βιβλίου του Άλκη Θρούλου.

Ο Άλκης Θρούλος εξακολουθώντας τήν εμφάνιση τής κριτικής του εργασίας που άρχισε με τίς μελέτες του για τό Σολωμό και τόν Παλαμά, μάζ παρουσιάζει σ' έναν τόμον τίς όμιλίες του για τους ποιητές Γρυπάρη, Χατζόπουλο, Μαλακάση, Καβάφη και Πορφύρα.

Αν έξαιρέση κανείς τόν Καβάφη που άποτελεί έντελώς μεμονωμένο φιλολογικό φαινόμενο, όλοι οι άλλοι από τους παραπάνω ποιητές ανήκουν σε μιάν ώρισμένη φιλολογική έκδήλωση, που μπορούμε νά τήν όνομάσωμε έποχή τής «Τέχνης», του γνωστού φιλολογικού περιοδικού που είνε ενκλώσει ό Κώστας Χατζόπουλος. Δέν έχει καιμιά σημασία άν ή πρώτη τους εμφάνιση είνε γίνη νερίτερα. Δέν σημαίνουν επίσης τίποτα οι διαφορές που παρατηρούνται άνεμεταξύ τους. Στή φιλολογική μας ζωή που είνε τόσο φτωχή σε ιστορικούς σταθμούς δέν μπορεί νά παραβλεφθ ή καθόλου ό σημαντικώτατος σταθμός που σημειώθηκε με τήν «Τέχνη» — σταθμός που μάζ παρουσιάζει όλους τους παραπάνω μνημονευόμενους ποιητές ως συνεργάτες και συνδημιουργούς της. Πριν από τό σταθμό αυτό, δέν έχουμε παρά μόνον άλλους δύο νά παρατηρήσωμε στη νεοελληνική μας φιλολογία. Ξέχωρα από τήν έπτνησιωτική κίνηση που άποτελεί με τους λαμπρούς της αντιπροσώπους φαινόμενο τοπικό, έξω από τήν όλη νεοελληνική κίνηση. Πρώτα τό θαμποχάραμα τής αλήθειας με τόν Ροΐδη και τόν Ψυχάρη και τό 1878. Και έπειτα τήν έποχή του 1890, που μάζ παρουσιάζει τόν Παλαμά, τόν Κρουστάλλη κλπ. στό άνθισμα τους έπάνω, μαζί με τήν πρόσλαση τής δημοτικής και στόν περδό λόγο. Η έποχή αυτή του 1890—92 είνε χαρακτηριστική όχι μονάχα γιατί ή αλήθεια μάζ δίνει τους πρώτους της καρπούς, άλλα και για τήν έπιτυχία με τήν όποιαν ή φιλολογία κατορθώνει νά διεριμνεύη τη ζωή, τίς σκέψεις, τήν ψυχολογία τής σύγχρονης έποχής, έποχής ξετυλιγματος τής νεοελληνικής κοινωνίας προς ένα νοικοκυρισμό τής πόλης. Ο Βιζυηνός, ό Παπαδιαμάντης, ό Μωραϊτίδης, ό Βλαχογιάννης, ή μετάσταση του Καρκαβίτσα στη δημοτική, μάζ δημιουργούν τό ήθογραφικό διήγημα, ό Προβελέγγιος, ή ευγενικώτερη αυτή μορφή τής νεοελληνικής φιλολογίας, προσγορεί στη δημοτική γλώσσα, ή λαογραφική εργασία του Ν. Πολίτη άρχίζει— και σ' όλους έν γένει τους κλάδους σημειώνεται μι άνθηση ζηλευτή για τήν έποχή της και γενικώτερα άκόμη. Μέσα σ' όλους όμως ξεχωρίζει ό Κωστής Παλαμάς με

τά «Μάτια τής ψυχής μου» και τόν «Υμνο τής Άθηνάς» τά δυό έργα που καιτ ή γνώμη μας είνε τί πιο χαρακτηριστικώτερα τής ψυχολογίας του. Απ' αυτά ξεκινώντας τήν κριση μας για τόν Παλαμά τόν θεωρούμε ως τόν αντιπροσωπευτικώτερο τύπο τής νεοελληνικής νοικοκυρωσύνης. Τό τραγούδι του άρραβώνα, ή Πενταγιώτισσα, ή Ευτυχία και διάφορα άλλα ποιήματά του από τίς συλλογές αυτές, μάζ δείχνουν καθαρά τόν χαρακτήρα αυτόν του έργου του Παλαμά που άποκορυφώνεται στόν τραγικό «Τάφο» του. Όλη ή κατοπινή εργασία του Παλαμά είνε τό ξετύλιγμα τής σκέψης του νεοέλληνα νοικοκύρη, φωτισμένου βέβαια και ανώτερου, πάντα όμως νοικοκύρη. Και για αυτό καιτ ή γνώμη μας χαρακτηριστικώτερο αντιπρόσωπο τής νεοελληνικής ζωής, τής ήσυχης, πριν τήν ταράζουν οι άγωνίες των κοινωνικών προβλημάτων, δέν μπορούμε νά θεωρήσουμε άλλον από τόν Κ. Παλαμά. Η αντίληψη μας αυτή χρειάζεται βέβαια κάποια πλατύτερη ανάπτυξη για νά στηριχτ ή, που δέν μπορεί νάχη τόπο σ' αυτό τό σημείο, που προσορίζεται για τήν εξέταση άλλης έποχής. Τή σημειώνουμε απλώς έδω, σαν άπαραίτητο προλόγισμα στην εξέταση τής έποχής των άλλων ποιητών με τους όποιους ασχολείται τό βιβλίο του Άλκη Θρούλου.

Τήν έποχή αυτή του 1890 — 92 τη χαρακτηρίζει και ένα άλλο γεγονός σημαντικό. Η στενή έπαφή της με τό λαό. Τα έργα διαβάζονται από τόν κόσμο και ένθουσιάζουν. Η αντίδραση τής όπισθοδρομικότητας δέν έχει άκόμα κατορθώσει νά δηλητηριάση τό λαό και νά ήψώση τεύχος σιλικό μεταξύ αυτού και τής φιλολογίας. Από τό άλλο μέρος ή όλη έποχή υφρίζει θυμιάρι. Η δημιουργία της είνε καθαρά Έλληνική, που χτύπησε κατάστημα τόν ψευτορωμαντισμό τής καθαρεύουσας. Η ξενική έπίδραση λείπει ή περιορίζεται σε βαθμόν άσημαντο και από ξένους λογογράφους που ζήσαν σ' έποχή όπου ή κοινωνία τής πατρίδας τους βρισκότανε στην ίδια περίπου κατάσταση με τήν ιδική μας τής έποχής του 1890 — 92. Ο λαός λοιπόν μέσα στη δημιουργία τής έποχής τού, βρίσκει τόν ίδιον εαυτό του, κ' οι λογογράφοι είνε σε άμεση έπικοινωνία με τό λαό και ζούν μέσα στό περιβάλλον του από τό όποιον άντλούν τήν έμπνευσή τους.

Δέν συμβαίνει όμως τό ίδιο και με τήν έποχή τής «Τέχνης», του «Διονύσου» και του

ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΜΑΣ :

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΠΟΥΡΟΣ. — Γεννήθη-
κε στή Ζάκυνθο στή 1885 από πατέρα
της αρχαίας εγκρίτου οικογενείας των
Σιγούρων και από μητέρα της Ιταλι-
κής οικογενείας Sforza. Εσπούδασε Νο-
μικά στήν Αθήνα και στή Παρίσι κι άπολού-
θησε τό διπλωματικό στάδιον ός προσω-
πικόχης τού Υπουργείου των Εξωτερικών
και Γενικός Πρόξενος στή Νάπολη, Βενε-
τία, Παρίσι και Αλεξάνδρεια, όπου και μέ-
νει σήμερα. Από μικρός άφοσιώθηκε στή
Φιλολογία κ' έγραψε πολλά έργα περὶ κι
έπιμετρα, κριτικές και ιστορικές μελέτες περὶ
Επιανήσου κλπ. σέ διάφορα ήμερολόγια
και περιοδικά. Έτύπωσε τίς «Έντυπώσεις
άπό τό Παρίσι» και τούς «Χαρακτήρας τού
Θεοφράστου» μεταφρασμένον με πρόλογο
και σημειώσεις Έγραψε ενδιαφέρουσες βι-
ογραφικές μελέτες γιά τόν Ούγο Φώσκολο,
γιά τόν Σολωμό, τόν Πολυλά, τόν Τυπάλ-
δο, τόν Λασκαράτο και τόν Μαρτζώκη.
Συνεργάστηκε στό περιοδικό τής Ρώμης :
«Croniche della Civiltà Ellenolatina» όπου έγρα-
ψεν ενδιαφέροντα άρθρα περὶ Ελλάδος και
θεοελληνική: Φιλολογίας. Η άνέκδοτη ποι-
ητική του εργασία άνέρχεται σέ πέντε περί-
που τόμους.

ΣΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΜΑΣ

= Ο «Φιλότεχνος» στέλνει τίς καλλίτερες
ευχές του στους Συνεργάτες και αναγνώστες
του γιά τόν καινούριο χρόνο.

= Έχοντας τήν αντίληψη πώς ή εργασία
των Νέων πρέπει να άπασχολήση πιότερο τό
περιοδικό μας πού άπαρχής διακήρυξε τίς
διαθέσεις του άπέναντι Έκείνων πού δίνουν
τίς ελπίδες γιά ένα ώραιότερον Αύριον, συγ-
κεντρώσαμε φιλολογικά έργα νέων φίλων
μας πού θ' άρχίσουμε άπό τό ερχόμενό μας
τεύχος να δημοσιεύσουμε με τή σειρά.

= Γιά να βοηθήσουμε άκόμα περισσότερο
τούς Νέους μας να έκδηλωθούν — και με τή
σκέψη πώς ή ύπαρξη κάποιου περιβάλλον-
τος συντείνει στήν άνάπτυξη των ίκανοτή-
των των — έγκαινιάζομε έβδομαδιάτικες φι-
λολογικές άπογεματινές συγκεντρώσεις, άρ-
χίζοντας άπό τήν Τετάρτη 2 Φεβρουαρίου.
σά Γραφεία μας (Μέγαρον Έξωραϊστικής)
ώρα 7 μ. μ. — Στίς άπογεματινές αυτές είνε
δεκτοί όλοι οί φίλοι μας συντρομητές τού
Περιοδικού μας και καθέννας εκεί θα μπο-
ρεί να μάς διαβάξη έργα του, να μάς μιλά

γιά τίς ιδέες του και τίς ελπίδες του ή να
προκαλή συζήτηση γιά όποιο φιλολογικό ή
καλλιτεχνικό θέμα. Περιμένουμε λοιπόν τούς
φίλους μας πού θα τούς δεχτούμε με εύχα-
ρίστηση μεγάλη.

Η ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Τήν 30 Δεκεμβρίου έγινε στήν Ακαδημία
ή λογοδοσία τού περασμένου χρόνου, ή προκή-
ρυξη νέων έπαθλων και ή άπονομή των πα-
λαιών.

Προκηρυχθέντα έπαθλα :

- α) Δ. Βικέλλα-δραχ. 10.000, γιά τά λογοτεχνι-
κά έργα άπό 1]1]26 — 30]9]27.
β) Β. Λαμπάκη δραχ. 22.500, γιά συγγραφή
έγγ. ιστορίας τού Έλλ. Έθνους άπό 1451-
1828. Έργα δεκτά μέχρι 31]8]28.
γ) Τραπέζης Αθηνών-δραχ. 13.500, γιά έργα
σχετικά με τήν Έλλ. Ιστορ. άπό 1451 —
1821.
δ) Ακαδημίας -3 έπαθλα άπό δραχ. 8.000, γιά
έργα πραγμ. περὶ Ναυμαχίας Ναυαρίνου
ιστορίας Μακεδ. 1430 — 1878, γλωσσ. με-
λετ. Μακεδ. διαλέκτων.
ε) Ακαδημίας-2 έπαθλα δραχ. 25.000, γιά έρ-
γα γλυπτικής και ζωγραφικής πού θα έκ-
τεθούν μ. 31]10]27.
στ) Δ. Λοβέρδου-δραχ. 13.500, γιά έργο ζωγρ.
έμπν. άπό Βυζαντινή παράδοση άπ. 31]10]27.
ζ) Ακαδημίας-δραχ. 8000, γιά τήν καλλίτερη
φιλοσοφική μελέτη, μέχρι 30]9]27.

Άπενεμήθησαν έπαθλα :

Ιστορικών έπαθλον Τραπέζης Αθηνών
στόν Δ. Καμπούρογλου (τά 2)3 γιά τό έργο
«Χαλκοκονδύλαι» και Μπάμπην Άννινον
(τό 1)3 γιά τά «Ιστορικά Σημειώματα»
Έπιτροπή άπονομής : Άμαντος, Κεραμό-
πουλος, Μενάρδος.

Επίσης έπροκηρύχτηκαν κι άπενεμήθη-
καν κι άλλα έπαθλα γιά μελέτες επιστημο-
νικές και γιά σκοπούς κοινωφελείς.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΛΙΤΕΧΝΕΣ
ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΟΥΣ

ΣΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟ
ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ
ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Καθημερινώς 2—5 μ.μ. γυμνό

ΠΡΟΣΕΧΩΣ :

ΟΜΙΛΙΕΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ

ΛΥΣΙΚΡΑΤΟΥΣ 1α ΑΘΗΝΑΣ

ΟΙ ΔΕΛΦΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ.

Η έκθεση τής Λαϊκής Χειροτεχνίας

Προχωρούν κανονικά οί προετοιμασίες γιά τήν
Λαϊκήν έκθεσιν πού θα γίνονιν στούς Δελφούς
τήν άνοιξη και πού οργανώνη ο έμπνευσμένος
ποιητής θρακιόλατρη κ. Άγγελος Σικελιανός.
Θά άναπαρασταθή στό Θέατρο των Δελφών ο
«Προμηθεύς Δεσμώτης» σέ μετάφραση τού κ.
Γ. Γρυπάρη και θα γίνονιν άγώνες κλπ. Τό
πρόγραμμα των εορτών καλοδοουλεύεται και θα
άνακοινωθή έγκαιρως.

Σύγχρονα θα γίνη στήν Αράχωβα Έκθεση
Έλληνικής Λαϊκής Χειροτεχνίας όπου θα έκτε-
θούν και θα πουληθούν κάθε είδος άντιειμένα
Έλληνική: Λαϊκή: Τέχνη: δηλαδή ύφαν-
τά, κεντήματα, χαλιά, σταμπάτα, ξυλογλυπτά,
Μουσικά όργανα, άγγειοπλαστικά, μεταλλικά,
δεματίνα, ψαθόπλεκτα, χάντρινα είδη και
κάθε τι πού φτιάγεται στό άργαστήρι ή στό
σπίτι, παλιό ή νεότερο, πάντοτε όμως άπάνω
σέ άγνό Έλληνικό σκέδιο.

Σχετική προκήρυξη έτυπώσαμε στό α' τεύ-
χος τού Περιοδικού μας και νοητούμε στή διά-
θεση των ενδιαφερομένων, έντυπα προγράμ-
ματα, πρόθυμοι να δώσουμε και συμπληρωμα-
τικές πληροφορίες.

Έκθέματα μπορούν να στείλουν οί βιοτέ-
χνες πρὸς πώλησιν άλλα και οί Συλλογείς
και κάτοχοι όπως δήποτε, άπλως πρὸς έκθεσιν.

Τό Πήλιον και γενικά ή Θεσσαλία με τίς
περίφημες βιοτεχνίες της, με τά Τουρναβίτικα,
τά σταμπάτα, τί κιλίμια, τί ύφαντά, τί κα-
λεμκεριά, — ή Σιάθος και Σκόπελος με τί
άγγειοπλαστικά τους, τά λαγήνια, τά ταϊριά,
τί μαζαιρικά και οί βολιώτικες βιοτεχνίες μας
των Σταμπάτων και ύφαντών — πρέπει να
στείλουν έκθέματα και γιά καθ' ό καθ' ό
πύ θα βροδν άγοραστές και πρώτης τάξεως
εύκαιρία γιά διαφήμιση στό έσωτερικό και έξω-
τερικό — και γιά καλό τής Έλληνικής Τέχνης.

Πληροφορία δίνονται στό Σύλλογό μας,
κι άπό τήν Κα Άγγελική Χατζημηγάλη (Άγ-
γέλου Γέροντα 5 Αθήνα) και Καν Έθα Σικε-
λιανού Λέκα 7 (Αθήνα).

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ & ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ:

Έρμης : Περιοδικό μελέτης και έρευνας —
Διευθ. Α. Μαρσέλος, Αλεξάνδρεια. Έκδ. Κα-
τάστ. «Νέα Ζωή». Έτος Α' άριθ. 3. — Στό
τεύχος αυτό τού καλού περιοδικού τής Αλεξάν-
δρεια: γράφουν οί κ. κ. Γ. Κορδάτος, Γλαύκος
Άλιθέσης, Γ. Γκίκας, Ν Καζαντζάκης, Π.
Πατριόκιος κλπ.

Ίσις : Έβδομαδιαία Έφημερίδα πολιτι-
κή, φιλολογική και Καλλιτεχνική. Έτος Γ'.
Αλεξάνδρεια.

Έρευνα : Μηνιαία έκδοση. Αλεξάνδρεια
Περιοδικό πού τυπώνει αξιόλογες μελέτες λο-
γίων κ' επιστημόνων.

Αναγέννηση : Μηνιαίο περιοδικό. Διευ-
θυντής Δ. Γληνός. Αθήνα. Συνεργάζονται
διαφορετικές επιστήμονες και λόγιοι. Γιά τό
περιοδικόν αυτό ο «Φιλότεχνος» δέν έχει παρὰ
θερμές συστάσεις να κάνει στούς φίλους του
πού ζητούν άνότατην συγχρονημένη μόρφωση.

Αλεξανδρινή Τέχνη : Μηνιαίο Λογοτεχνι-
κό και Καλλιτεχνικό Περιοδικό. Διευθ. Α. Γ.
Συμεωνίδης. Αλεξάνδρεια.

Έλληνικόν Θέατρον : Καλλιτεχνική Θεα-
τρική Έφημερίδα. Διευθυντής Π. Καλογερί-
κος. Οδός Στρατιωτικού Συνδέσμου 14 (Λε-
ξαμενι). Αθήνα. — Συνδρομή δραχ. 50. — Ο
«Φιλότεχνος» συνιστά ιδιαίτερος στούς φίλους
τού Θεάτρου τήν έφημερίδα τού κ. Καλογε-
ρικού. Συντρομητές γράφονται στί Γραφεία
μας.

Άγών : Άνεξάρτητον έβδομαδιαίον φύλ-
λον, πολιτικόν, οικονομικόν, κοινωνικόν, καλ-
λιτεχνικόν. Ίδρυτής — Διευθυντής : Πέτρος
Γ. Πετρίδης. Έτος Β'. 143. Rue d'Alésia. Paris
(XIV).

Φάρος : Μηνιαίον εικονογραφημένον πε-
ριοδικό, όργανο τού Έλληνικού Συλλόγου
Αλεξανδρείας ή «Αλεξανδρινή Βιβλιοθήκη».
Έκκυκλοφόρησε τό τεύχος Ίανουαρίου με πλού-
σια και έκλεκτή ύλη.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ :

[Αναγγέλλεται με άνάλογες σημειώσεις —
όταν πρέπει — κάθε βιβλίον πού θα στα-
λούν δύο άντίτυπα στό περιοδικό μας].

Στάμου Μπράνια : «Ο παράξενος Άνθρω-
πος». Βιβλίο εκδ. εταιρία «Πάν». Αθήνα 1927.

Είνε γνωστά τί χαρίσματα τού κ. Μπράνια,
τό θελκτικό του ύφος, ή βαθειά παρατήρησή
του κ' ή ψυχολογική του άνάλυση. Τό βιβλίον
αυτό περιέχει έντυπώσεις τού συγγραφέως.

Άποστ. Γ. Κωνσταντινίδη : Πόθεν ή έ-
πωνυμία «Γερωνίκος». Ιστορικών σημειώμα.
Σχ. 8ον μ. σελ. 12. Έκδοσις τού ήμερολογίου
«Ο Φάρος τής Ανατολής». — Κάϊρον Δεκ. 1926.

Ο κ. Κωνσταντινίδης προσπαθεί να έξη-
γήση τήν έπωνυμία «Γερωνίκος» πού μετα-
χειρίζονται γιά τούς Βολιώτες και γενικά τούς
Πηλιορείτες με τήν έννοια τού «όπισθοδρο-
μικός». Ο κ. Κωνσταντινίδης βρίσκει άδική
τήν έννοια αυτή και δίνει σχετικήν έξήγηση
στήν έπωνυμία.

Στάθη Μάστορα : Τίποτε. — Ποιήματα
Κάφο-έλ-Ζαγιάτ 1926. — Έκδοτικό Κατάστη-
μα «Νέα Ζωή» Αλεξάνδρεια.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ :

[Ο «Φιλότεχνος» ανοίγει την στήλην αὐτὴν ὅπου θὰ σημειώνεται ὅλη μας ἡ Καλλιτεχνικὴ κίνησις, Ἀθηναίων καὶ ἐπαρχικῶν. Θι εἶνε ἓνα εἶδος Ἀπολογισμοῦ καὶ ἓνα εἶδος Guide, γιατί θὰ προαναγγέλλοιμε Συναυλίαι, Ἐκθέσεις, Διαλέξεις κλπ. ποὺ θὰ μαθαίνοιμε ἐγκαίρως.]

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1927

ΕΚΘΕΣΕΙΣ :

ΦΩΚ. ΡΟΚ	Ξυλογλυπτικὴ	Στοὰ Στρατηγοπούλου
Π. ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ	Ζωγραφικὴ	Στοὰ Στρατηγοπούλου
ΣΟΦ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ		Κοραῖ ὁ
Α. ΓΡΙΒΑΣ		Ἐρμῆος
ΑΓΓΗΝΩΡ ΑΣΤΕΡΙΑΔΗΣ	Ἐλαιογρ. ἀκουαρέλλαι, σχέδια	Στοὰ Στρατηγοπούλου
ΑΝΝΑ ΛΟΥΖΗ		Σπλέντι
ΠΕΡΙΔΑΔΑ (ιταλός)	Τοπικὴ Μικρασιατικὴ	Πάλλας
ΒΙΓΚΟ ΦΟΝ ΠΕΣΚΕ		Λύκειον Ἑλληνίδων
ΠΑΥΛΟΣ ΣΚΟΡΤΕΣΚΟ		Παρασοῦς

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ :

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ Ἀθήνα : 3-12-26	Α' Récital Βέρας Γιαννακοπούλου (τραγουδί)
ΑΤΤΙΚΟΝ Ἀθήνα : 2-1-27	Α' Συναυλία ὀρχήστρας Λαϊκῶν Συναυλιῶν . Διευθυντ. José de Bustinduy . Σολίστ. N Zadri (α' βραβ. Μουσ. Ἀκαδ. Βιέννης) [Προγρ.: Κοντσέρτο σόλ. Μάξ Μπρούχ]
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ Ἀθήνα 2-1-27	Δ' Λαϊκῆ Συναυλία συμφ. ὀρχηστρ. Συλ. Συναυλιῶν . Διευθ. Γ Μπούτνικωφ . Σύμπραξις : Βέρας Γιαννακοπούλου (τραγουδί) Ε Πολυχρονιάδου (πιάνο). [Προγρ.: Σμετάνα, Νόβρακ, Μέντελσον, Μότσαρτ].
Ἀθήνα 3-1-27	Β' Récital Βέρας Γιαννακοπούλου . Σύμπραξις Δ. Μητροπούλου (πιάνο) Γ' Récital 7-1-27
Ἀθήνα 9-1-27	Récital Ανθούλας Κομποθέμερα (ὑψιφ. Conserv. Paris) [Προγρ.: Βάγνερ, Χαίντελ, Βέρδι, Σαμάρας, Λάβδας].
ΑΤΤΙΚΟΝ Ἀθήνα 9-1-27	Ε' Συναυλία ὀρχήστρας Λαϊκῶν Συναυλιῶν . Διευθυντ. J. de Bustinduy . Βιολοντσέλλο Ἀχ. Παπαδημητρίου (Concert Saint Saëns) [Προγρ.: 2α συμφ. Μπέτοβεν, Μοραβντίν]

ΩΔΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ Ἀθήνα 10-1-27	Ἑκτακτον Récital Βέρας Γιαννακοπούλου . Σύμπραξις Δ. Μητροπούλου . [Προγρ. Ravel, Faure, Poulen]
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ Ἀθήνα 11-1-27	ΣΤ' Συν. Συνδρομητῶν συμφ. ὀρχ. Σ. Σ. Διευθυντ. Μπούτνικωφ . Σύμπραξις Ἀλ. Σκούφη (τραγουδί). [Προγρ. : Ravel, Debussy, Frank .]
ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ Ἀθήνα 15-1-27	Récital Art. Bonucci , βιολοντσέλλο (μετακλ. ὠδ. Πειραιῶς, Κα Bonucci-Carlesimo (πιάνο) [Προγρ. : Κονσέρτο Χάυδν, Σονάτα Στράους]
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ Ἀθήνα 15-1-27	Συλ. Συναυλιῶν Festival Beethoven : Ἡβη Πανά (πιάνο). Εὐθ. Μπαμιέρος (βιολί).
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ Ἀθήνα 16-1-27	Ε' Λαϊκῆ Συν. ὀρχ. Σ. Συναυλιῶν . Διευθ. Μητρόπουλος . Σύμπραξις Εἰρ. Σκέπερς-Ἀγγελοπούλου (τραγουδί) Μ. Κατσιόλλα (πιάνο) [Προγρ. : Ρέγκερ, Μπέτοβεν, Βέμπερ, Λίστ.]
ΑΤΤΙΚΟΝ Ἀθήνα 16-1-27	ᾠδεῖον Πειραιῶς. Ἑκτακτος Συναυλία ᾠρχ. Λαϊκῶν Συναυλιῶν . Διευθυντῆς Φ. Οἰκονομίδης , Βιολοντσέλλο Ἀρτ. Μπονούτσι (Κονσέρτο Λαλιώ). [Προγρ. : Μπέτοβεν, Βέμπερ, Γκλόουκ]
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ Ἀθήνα 19-1-27	Récital Réné Benedetti (βιολί) σύμπραξις κ. Ἀντ. Σκόκου (πιάνο). Β' Recital 21-1-27
ΩΔΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ Ἀθήνα 20-1-27	Récital Al Plotnikoff [Προγρ. Bach—Bussoni, Schumann, Chopin, Ravel, Scriabine .]
ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ Ἀθήνα 22-1-27	Ἐθνικὸν ᾠδεῖον. Récital Φρειδ. Βολωνίνη (βιολί) Σύμπρ. Χαρ. Καλομοίρη (πιάνο). [Προγρ. Ταρτίνι, Μάξ — Σαιν Σάνς, Ραβέλι].
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ Ἀθήνα 22-1-27	Τρίτο Festival Beethoven (Ἡβη Πανά (πιάνο) Εὐθ. Μπαμιέρος (βιολί).
ΑΤΤΙΚΟΝ 23-1-27	Συναυλία συνδρ. Χορωδ. Ἀθηναίων Διευθ. Φ. Οἰκονομίδης (Σοῦμπερτ, Σοῦμαν, Μέδελτον, Ρόδιος, λαϊκὰ γεμμ. τραγ.)
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ Ἀθήνα 25-1-27	Ζ' Συναυλία Συνδρ. Συμφ. ᾠρχ. Σ. Σ. Διευθ. : Δ. Μητρόπουλος . Σύμπραξις Ν. Γκιρνιατσου (πιάνο). [Προγρ.: Μότσαρτ. Λίστ, Χάυδν, Πετύρεκ]
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ Ἀθήνα 30-1-27	Ζ' Λαϊκῆ Συναυλία Συμφ. ᾠρχ. Σ. Σ. Διευθ. Μπούτνικωφ , πιάνο Δις Χρ. Μέρμηνα . [Προγρ. Κλίνκα, Σβέντσεν, Μοραβντίν, Λίστ. Σιμπέλιους].
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ Ἀθήνα 30-1-27	Récital Ηρακλ. Πασχαλίδη (βαϊθυφόνον). [Προγρ. : «Βαζάρηδες Βόλγα» τοῦ Κένεμιαν. «Ψῆλλος» τοῦ Μουσόρσκη «Ρουμελιώτικο» κ. Πασχαλίδη κλπ.]
ΑΤΤΙΚΟΝ 30-1-27	7η Συν. Συλ. Λαϊκῶν Συν. Διευθ. Bustinduy Σολίστ. Μάγνη Τριανταφύλλου (ἄρισταλουζίας ἑλλ. τραγουδία κλπ.)

ΘΕΑΤΡΑ:

ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ «Πόλεμος». Ἀρτσιμπιάτσεφ (μετάφραση Ἑλ. Σιρναίου)
Ἀθήνα 13 1-27

ΔΙΑΦΟΡΑ:

ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ Ἀπαγγελίες Ἰταλῶν ποιητῶν: *Ὀλγα Βικτώρια Τζετίλι*.
Ἀθήνα 12-1-27 Σύμπραξη *Μαρίκας Κοιοπούλη*. (Ἑλλ. ἀπαγγελίες).

ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ Σγκέντρωση Φιλολογική γιά τόν ποιητή *Ρ. Φιλύρα* Ὀ-
μίλητες *Π. Χόρν* (Μοῖοι ἀγεί) *Κλ. Παράσχος* (τὸ ἔργο
τοῦ ποιητή). Ἀπαγγελίες ποιημάτων Φιλύρα ἀπὸ τοὺς
Μ. Μαλακάσην, Ν. Παπαγεωργίου, Μυρὰν υἱόν, καὶ
Κα Σιτσιλιάνου - Μπενῆ Ψάλτη.

ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ Ὀμιλητὴς *Ἴπ. Καραβίας*. Περὶ βίου καὶ ἔργων Θεοτο-
κοπούλου.

ΕΠΑΡΧΙΕΣ — ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:

ΘΕΣΣΝΙΚΗ Ἐκθεση τοῦ ζωγράφου *Σπ. Βυτωροπούλου*
ΚΑΒΑΛΛΑ Ἐκθεση *Ἰωάνος Δανιὴλ*
ΠΕΙΡΑΙΑΣ 2-1 27 Συναυλία *Χορωδίας Ἀθηνῶν*. Διευθ. *Φ. Οἰκονομίδης*
ΠΕΙΡΑΙΑΣ 30 1-27 Ἐγκαίνια Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης
ΒΟΛΟΣ Ἀύκειον Ἑλληνίδων. Διαλέξεις κ. Δ. Σαράτση «Μεταφρ-
ζικὰ φαινόμενα», κ. Ν. Γιάτσου, Κας Ἄννας Τουλάζη:
«Περὶ Μουσικῆς» κ. Ἀρ. Βεκιασέλη: «Παλαιὰ καὶ
Νέα Τέχνη».

ΑΝΑΓΓΕΛΛΟΝΤΑΙ:

ΑΘΗΝΑ 12-2-27 Θέατρο Ἑθνικόν: «*Αρλεξιάννα* Διευθ. ὀρχ. *Μητρώπου-*
λος. Χορωδίας *Σκλάβος*

ΘΕΣΣΝΙΚΗ Ἐκθεση ζωγράφου κ. *Ἰωάνος Δανιὴλ*

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ ΤΟΥ "ΦΙΛΟΤΕΧΝΟΥ", Ο κ. Α. ΒΕΚΙΑΡΕΛΗΣ

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙ' ΤΟΜΟΥ